

PRO BONO

máj /2026

- 1. ZÁKON O REGISTRII JEDNOTIEK PRE POSKYTOVANIE SLUŽIEB KRÁTKODOBÉHO PRENÁJMU UBYTOVANIA**
Nový zákon vytvára právny rámec zberu a poskytovania údajov v oblasti služieb krátkodobého prenájmu ubytovania prostredníctvom online platforiem, zriaďuje Register jednotiek pre poskytovanie služieb krátkodobého prenájmu ubytovania, ustanovuje povinnosti hostiteľov, teda osôb poskytujúcich služby krátkodobého prenájmu ubytovania a poskytovateľov online platforiem pre krátkodobé prenájmy. Stanovujú sa tiež mechanizmy dohľadu, sankcie a podmienky poskytovania údajov dotknutým orgánom. Podrobnosti v našom článku.
- 2. SPOR PROTI VEREJNEJ ÚČASTI AKO NOVÝ INŠTITÚT CIVILNÉHO SPOROVÉHO PORIADKU**
Novela Civilného sporového poriadku prijatá Národnou radou SR dňa 4. júna 2026 transponuje smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1069 z 11. apríla 2024 o ochrane osôb zapojených do verejnej účasti pred zjavne neopodstatnenými nárokmi alebo zneužívajúcimi súdnymi konaniami a ustanovuje pravidlá ochrany takých osôb. V podstate ide o právnu ochranu pred šikanóznymi krokmi spravidla mocnejších subjektov, akými sú korporácie, politici alebo developeri, ktorí zneužívajú súdne procesy na zastrašenie alebo umlčanie napríklad novinárov, kritikov alebo aktivistov. V čom spočívajú prostriedky ochrany, ako aj čo samotný spor proti verejnej účasti znamená a aké sú procesné špecifiká, sa dočítate v našom článku.

3. NOVELA ZÁKONA O PRIESTUPKOKH

Významnou zmenou je navýšenie pokút za spáchanie priestupkov, keďže podľa zákonodarcu súčasná výška pokút nespĺňa výchovný, represívny a ani preventívny charakter sankcie. Predmetom novely je popri zvýšení pokút aj rozšírenie okruhu sankcií o novú sankciu menších obecných prác, ktorú bude možné uložiť pri akomkoľvek priestupku, pričom nie je vylúčené, aby správny orgán pri prejednávaní priestupku páchatela uložil popri sankcii menších obecných prác aj iný druh sankcie. Novela obsahuje aj rôzne legislatívno-technické úpravy, ktorých cieľom je upraviť nepresnosti zákona o priestupkoch. Poďme sa jednotlivé zmeny pozrieť bližšie.

4. NOVELA ZÁKONA O ENERGETIKE

Novela zákona o potravinách, schválená poslancami Národnej rady SR dňa 2. júna 2026, zužuje priestor pre odber elektriny a plynu za sadzbu určenú pre domácnosť v prípadoch, ak odberateľ odobranú elektrinu alebo plyn používa na podnikanie a úprava niektorých regulačných nástrojov spôsobom, ktorý umožní operatívne reagovať na situáciu v čase, kedy vývoj cien môže mať negatívny dopad na rôzne skupiny odberateľov. Na strane odberateľov aj na strane dodávateľov sa zavádzajú nové povinnosti pri uzatváraní zmluvy, ďalšie pravidlá pre pridelovanie sadzieb v jednotlivých skupinách odberateľov v rámci pravidiel trhu s elektrinou a plynom. Určenie sadzby pre domácnosť v rozpore s pravidlami v prípadoch, kedy o tomto rozpore dodávateľ musel vedieť, sa stane osobitnou skutkovou podstatou správneho deliktu v rámci postihu postupov v rozpore s cenovou reguláciou. Podrobnosti v našom príspevku.

5. PODSTATNÉ ZMENY V ZÁKONE O CESTNEJ PREMÁVKE A V ZÁKONE O AUTOŠKOLÁCH

Novela zákona má za cieľ prioritne zlepšiť bezpečnosť cestnej premávky viacerými zmenami. Ide najmä o posilnenie postavenia a ochrany chodca, precizovanie mechanizmov zameraných na recidivistov, t. j. vodičov opakovane porušujúcich pravidlá cestnej premávky závažným spôsobom, rozšírenie okruhu porušení pravidiel cestnej premávky, ktoré možno riešiť v rámci objektívnej zodpovednosti držiteľa vozidla, upravenie pravidiel jazdy malých elektrických vozidiel, rozdelenie výcviku v autoškole a rozdelenie skúšky z odbornej spôsobilosti (zaradenie účastníka vodičského kurzu do praktického výcviku až po tom, ako prosperel na teoretickej skúške). Tieto, ako aj ďalšie podstatné zmeny v zákone o cestnej premávke, ako aj v súvisiacich zákonoch, Vám prinášame v našom článku.

6. NOVELA ZÁKONA O SOCIÁLNOM POISTENÍ

Novela zákona o sociálnom poistení bola schválená poslancami Národnej rady SR dvakrát, dňa 17. júna 2026 a dňa 2. júna 2026. Neskoršia novela upravuje odvodovú odpočítateľnú položku, rozširuje okruh osôb oprávnených na jej uplatnenie a precizuje podmienky jej uplatňovania. Zmierňuje odvodové zaťaženie vybraných skupín fyzických osôb, najmä poberateľov dôchodkov, študentov a fyzických osôb na materskej a otcovskej dovolenke alebo rodičovskej dovolenke, ak vykonávajú prácu na základe dohody. Režim odvodovej odpočítateľnej položky v súčasnosti nemožno uplatniť pri fyzických osobách na materskej dovolenke, otcovskej dovolenke alebo rodičovskej dovolenke. Zároveň platná suma odvodovej odpočítateľnej položky limituje rozsah jej praktického účinku pri študentoch a poberateľoch dôchodkov, ak ich príjem z dohôd presahuje súčasnú hranicu. Novela rozširuje možnosť uplatnenia odvodovej odpočítateľnej položky na ďalší vecne odôvodnený okruh osôb a súčasne zvyšuje jej sumu a výsledkom je úprava existujúceho mechanizmu tak, aby lepšie zodpovedal reálnym situáciám študentov, poberateľov dôchodkov a osôb, ktoré popri starostlivosti o dieťa vykonávajú prácu na základe dohody. Skôr schválená novela upravuje mechanizmus vzniku a zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia pre nízkopríjmové samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO) a pre vznik povinného poistenia SZČO sa zavádza príjmová hranica, tzv. príjmový test, podľa ktorého povinné poistenie a povinnosť platiť poisťné vznikne len tým SZČO, ktorých príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti za relevantný kalendárny rok presiahne 10,5-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu. Viac sa dočítate v našom príspevku.

ZÁKON O REGISTRII JEDNOTIEK PRE POSKYTOVANIE SLUŽIEB KRÁTKODOBÉHO PRENÁJMU UBYTOVANIA

1. ABSTRAKT

Dňa 2. júna 2026 Národná rada SR schválila nový zákon č. 133/2026 Z. z. o registri jednotiek pre poskytovanie služieb krátkodobého prenájmu ubytovania (ďalej len „**zákon**“ alebo „**nový zákon**“). Nový zákon vytvára právny rámec zberu a poskytovania údajov v oblasti služieb krátkodobého prenájmu ubytovania prostredníctvom online platforiem, zriaďuje Register jednotiek pre poskytovanie služieb krátkodobého prenájmu ubytovania, ustanovuje povinnosti hostiteľov, ktorými sú fyzické osoby, fyzické osoby - podnikatelia alebo právnické osoby poskytujúce služby krátkodobého prenájmu ubytovania a poskytovateľov online platforiem pre krátkodobé prenájmy, mechanizmy dohľadu, sankcie a podmienky poskytovania údajov dotknutým orgánom. Podrobnosti v našom článku.

2. PREDMET ÚPRAVY

Nový zákon upravuje právne vzťahy, ktoré sú nevyhnutné pre implementáciu nariadenia (EÚ) 2024/1028. **Novým zákonom sa (i) zriaďuje register** jednotiek pre poskytovanie služieb krátkodobého prenájmu ubytovania a s tým súvisiaci rozsah údajov zapisovaných do registra, **(ii) poskytovanie údajov** z registra, **(iii) ako aj samotný proces zapisovania** údajov do registra, zmeny zapísaných údajov a ich výmaz z registra.

Predmetom úpravy je aj **vymedzenie (iv) práv a povinností hostiteľov**, ktorými sú fyzické osoby, fyzické osoby - podnikatelia alebo právnické osoby, ktoré poskytujú alebo majú v úmysle pravidelne alebo dočasne poskytovať služby krátkodobého prenájmu ubytovania za odmenu, **(v) ako aj práva a povinnosti poskytovateľov online platforiem**, prostredníctvom ktorých hostitelia poskytujú služby krátkodobého prenájmu ubytovania.

Nový zákon samozrejme stanovuje pokuty za priestupky za porušenie tohto zákona

Ust. § 1 ods. 2 definuje krátkodobý prenájom ubytovania, ktorým je na účely tohto zákona **prenájom ubytovania na dobu kratšiu ako jeden rok**.

3. MINISTERSTVO CESTOVNÉHO RUCHU

Pôsobnosť Ministerstva cestovného ruchu upravuje ust. § 2 nového zákona.

Ministerstvo cestovného ruchu (i) zriaďuje a prevádzkuje jednotné digitálne kontaktné miesto, **(ii)** je vnútroštátnym koordinátorom, **(iii)** zasiela a sprístupňuje Štatistickému úradu Slovenskej republiky údaje podľa osobitného predpisu, **(iv)** monitoruje plnenie povinností podľa osobitného predpisu a pravidelne podáva o tom správu Európskej komisii, **(v)** je oprávnený vyžadovať od poskytovateľa online platformy pre krátkodobé prenájmy a poskytovateľa malej online platformy pre krátkodobé prenájmy informácie potrebné pre overenie, **(vi)** zasiela údaje Európskej komisii (Eurostat) podľa osobitného predpisu.

4. REGISTER

Nový zákon ustanovením § 3 zriaďuje **register ako ďalší informačný systém verejnej správy plniaci** podľa ods. 2 **funkciu jednotného digitálneho kontaktného miesta**, ktorý bude verejne prístupný len v rozsahu údajov o adrese jednotky, type jednotky, počte lôžok v jednotke a registračnom čísle jednotky. Register bude dostupný na webovom sídle ministerstva cestovného ruchu, ktoré bude zároveň správcom a prevádzkovateľom registra.

Ako uvádza dôvodová správa, cieľom registra je centralizovať informácie o službách krátkodobého prenájmu ubytovania, najmä pokiaľ ide o informácie o počte nocí, na ktoré bola registrovaná jednotka prenajatá, konkrétnu adresu jednotky, jej registračné číslo s cieľom umožniť identifikáciu hostiteľa.

Prostredníctvom § 4 nový zákon ustanovuje **obsahové časti registra**, t. j. rozsah údajov, ktoré obsahuje register a ktoré budú predmetom zápisu. Do registra sa zapisujú **údaje o jednotke ako zariadenom ubytovaní**, ktoré je predmetom poskytovania služby krátkodobého prenájmu ubytovania, ako aj **údaje o hostiteľovi**.

Podľa ods. 1 ust. § 4 sa do registra zapisujú tieto údaje o jednotke:

„a) adresa jednotky v rozsahu názov kraja, názov okresu, názov obce, názov časti obce alebo mestskej časti, ak sa obec člení na časti alebo ak sa mesto člení na mestské časti, názov ulice, ak je určený, súpisné číslo a orientačné číslo, ak je určené,

b) číslo listu vlastníctva, názov katastrálneho územia a parcelné číslo pozemku registra „C“ alebo registra „E“ katastra nehnuteľností, na ktorom je jednotka alebo stavba, ktorej súčasťou je jednotka, postavená,

c) číslo jednotky a poschodie, na ktorom sa jednotka nachádza, ak ide o bytovú budovu,

d) typ jednotky podľa všeobecne záväzného právneho predpisu vydaného podľa § 13 písm. c),

e) údaj, či sa jednotka ponúka ako časť alebo ako celé bydlisko hostiteľa, alebo sa ponúka na iné účely ako bydlisko hostiteľa,

f) maximálny počet dostupných lôžok, ktoré sú k dispozícii hosťom v jednotke, a maximálny počet hostí,

g) údaj o začiatku a skončení poskytovania jednotky na účel poskytovania služieb krátkodobého prenájmu ubytovania prostredníctvom online platformy pre krátkodobé prenájmy alebo malej online platformy pre krátkodobé prenájmy; údaj o skončení poskytovania jednotky sa zapisuje, len ak ide o poskytovanie jednotky na dobu určitú.“

Pokiaľ ide o hostiteľa, nový zákon taxatívne ustanovuje **zoznam údajov o hostiteľovi, ktoré musí fyzická osoba, fyzická osoba - podnikateľ alebo právnická osoba** uviesť pri postupe registrácie s cieľom získať jedinečné registračné číslo pre jednotku, ktorá je predmetom

poskytovania služieb krátkodobého prenájmu ubytovania.

Ako ide o fyzickú osobu ako hostiteľa, do registra sa podľa ods. § ust. § 4 zapisuje (i) meno a priezvisko, **(ii)** adresa trvalého pobytu alebo bydlisko, ak ide o zahraničnú fyzickú osobu, **(iii)** daňové identifikačné číslo, **(iv)** adresa na doručovanie, ak je odlišná od adresy podľa druhého bodu, **(v)** telefónne číslo, **(vi)** adresa elektronickej pošty.

Ak ide o fyzickú osobu - podnikateľa ako hostiteľa, tak sa zapisuje (i) obchodné meno, **(ii)** adresa miesta podnikania, **(iii)** identifikačné číslo organizácie, **(iv)** daňové identifikačné číslo, **(v)** adresa na doručovanie, ak je odlišná od adresy podľa druhého bodu, **(vi)** telefónne číslo, **(vii)** adresa elektronickej pošty.

Napokon, **ak ide o právnickú osobu ako hostiteľa, tak sa zapisuje (i)** názov, **(ii)** adresa sídla, **(iii)** identifikačné číslo organizácie, alebo identifikačné číslo používané v zahraničí na daňové účely, **(iv)** daňové identifikačné číslo, **(v)** adresa na doručovanie, ak je odlišná od adresy podľa druhého bodu, **(vi)** adresa elektronickej pošty, **(vii)** údaje o štatutárnom orgáne alebo členovi štatutárneho orgánu v rozsahu podľa osobitného predpisu.

Pre každú jednotku zapísanú do registra register vygeneruje jedinečné registračné číslo a priradí ho k jednotke.

Údaje v registri možno na účely zápisu hostiteľa alebo jednotky do registra použiť až do ich výmazu.

Údaje o jednotke zapísané do registra sa **uchovávajú v registri počas obdobia potrebného na identifikáciu jednotky a najviac 18 mesiacov odo dňa výmazu** jednotky z registra hostiteľom.

5. POVINNOSTI HOSTITEĽA

Ustanovuje sa povinnosť hostiteľa **zaregistrovať jednotku pre poskytovanie ubytovania v registri pred prvým poskytnutím služieb** krátkodobého prenájmu ubytovania prostredníctvom online platformy pre krátkodobé prenájmy alebo malej

online platformy pre krátkodobé prenájmy a zároveň zákaz ponúkať ubytovanie v jednotke pre poskytovanie ubytovania bez platného registračného čísla.

Podľa ust. § 5 ods. 1: „*Hostiteľ je povinný zapísať údaje podľa § 4 ods. 1 a 2 do registra pred prvým poskytnutím služieb krátkodobého prenájmu ubytovania prostredníctvom online platformy pre krátkodobé prenájmy alebo malej online platformy pre krátkodobé prenájmy.*“

Podľa ods. 2: „*Ubytovanie v jednotke bez platného registračného čísla nemožno ponúkať prostredníctvom online platformy pre krátkodobé prenájmy alebo malej online platformy pre krátkodobé prenájmy.*“

Podľa ods. 3: „*Ak ministerstvo zistí, že hostiteľ ponúka ubytovanie v jednotke prostredníctvom online platformy pre krátkodobé prenájmy alebo malej online platformy pre krátkodobé prenájmy bez registračného čísla, uloží poskytovateľovi online platformy pre krátkodobé prenájmy alebo poskytovateľovi malej online platformy pre krátkodobé prenájmy povinnosť odstrániť zo svojho webového sídla položku týkajúcu sa tejto jednotky. Poskytovateľ online platformy pre krátkodobé prenájmy alebo poskytovateľ malej online platformy pre krátkodobé prenájmy je povinný odstrániť položku týkajúcu sa jednotky ponúkanej bez registračného čísla bezodkladne po doručení rozhodnutia o uložení povinnosti podľa prvej vety. Rozhodnutie ministerstva o uložení povinnosti obsahuje náležitosti podľa osobitného predpisu.*“

Pokiaľ ide o zmenu, hostiteľ je povinný zapísať do registra zmenu akýchkoľvek údajov zapísaných v registri do 30 dní odo dňa ich zmeny.

Hostiteľ s údajmi v registri pracuje **elektronickým spôsobom prostredníctvom na to určeného formulára elektronickej služby registra**, ktorý hostiteľ autorizuje podľa osobitného predpisu; ak ide o hostiteľa, ktorým je fyzická osoba, zápis údajov do registra je možné vykonať aj osobne na určenom pracovisku ministerstva cestovného ruchu.

Osobný zápis alebo zmena sa však následne musí previesť bezodkladne do elektronickej podoby a autorizovať ministerstvom cestovného ruchu.

Hostiteľ je povinný vymazať jednotku z registra do 30 dní od trvalého skončenia poskytovania služieb krátkodobého prenájmu ubytovania v tejto jednotke.

Výmazom jednotky z registra zaniká jej registračné číslo.

Za úplnosť, správnosť a pravdivosť údajov zapisovaných do registra zodpovedá hostiteľ.

Zápis, zmena a výmaz údajov z registra sa vykonáva bezplatne.

Podľa ust. § 13 nového zákona ministerstvo cestovného ruchu vydá všeobecne záväzný právny predpis, ktorým sa upraví podrobnosti o štruktúre a vedení registra, spôsob a formát zápisu údajov do registra, typy jednotiek, podrobnosti o poskytovaní údajov z registra. Pôjde s najväčšou pravdepodobnosťou o nariadenie Ministerstva cestovného ruchu.

6. OPRÁVNENIE MINISTERSTVA TÝKAJÚCE SA REGISTRAČNÉHO ČÍSLA

Nový zákon ďalej v ust. § 6 upravuje oprávnenie ministerstva cestovného ruchu **overovať úplnosť, správnosť, pravdivosť a aktuálnosť údajov zapísaných do registra** a súčasne povinnosť poskytovateľa online platformy pre krátkodobé prenájmy a poskytovateľa malej online platformy pre krátkodobé prenájmy na požiadanie poskytnúť ministerstvu cestovného ruchu informácie a doklady potrebné pre takéto overenie.

Na základe ods. 2 v ust. § 6 **Ministerstvo cestovného ruchu overuje, či: „a) údaje o jednotke sú úplné, správne, pravdivé a aktuálne, b) jednotka slúži na poskytovanie služieb krátkodobého prenájmu ubytovania prostredníctvom online platformy pre krátkodobé prenájmy alebo malej online platformy pre krátkodobé prenájmy.**“

Ak ministerstvo cestovného ruchu zistí, že údaje zapísané v registri nie sú správne, písomne **výzve hostiteľa na ich zmenu alebo doplnenie, určí hostiteľovi lehotu na nápravu**, ktorá nesmie byť kratšia ako desať pracovných dní odo dňa doručenia výzvy, a poučí hostiteľa o práve poskytnúť vysvetlenie a o následkoch márneho uplynutia lehoty na nápravu.

Podľa ods. 4 ust. § 6 Ministerstvo cestovného ruchu rozhodne o **dočasnom pozastavení platnosti registračného čísla** do piatich dní od márneho uplynutia lehoty na nápravu určenej vo výzve, pričom pokiaľ ide o opravný prostriedok, tak ak ako hostiteľ podáte odvolanie proti takému rozhodnutiu, nemá odkladný účinok.

Počas platnosti rozhodnutia o dočasnom pozastavení platnosti registračného čísla nie je hostiteľ oprávnený poskytovať služby krátkodobého prenájmu ubytovania prostredníctvom online platformy pre krátkodobé prenájmy alebo malej online platformy pre krátkodobé prenájmy.

Ministerstvo cestovného ruchu zruší rozhodnutie o dočasnom pozastavení platnosti registračného čísla bezodkladne po tom, ako hostiteľ odstráni nedostatky vykonaním zmeny alebo doplnením údajov do registra a dňom zrušenia rozhodnutia sa obnovuje platnosť registračného čísla.

Ministerstvo cestovného ruchu rozhodne **o odňatí registračného čísla a vymaže z registra jednotku a jej registračné číslo, ak do dvoch mesiacov** odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o dočasnom pozastavení platnosti registračného čísla **hostiteľ neodstráni nedostatky** uvedené vo výzve vykonaním zmeny alebo doplnením údajov do registra. Odvolanie proti rozhodnutiu o odňatí registračného čísla nemá odkladný účinok.

Na základe ods. 9 ustanovenia § 6: „*Ministerstvo cestovného ruchu po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o dočasnom pozastavení platnosti registračného čísla alebo rozhodnutia o odňatí registračného čísla uloží povinnosť poskytovateľovi online platformy pre krátkodobé prenájmy a*

poskytovateľovi malej online platformy pre krátkodobé prenájmy, aby (a) bezodkladne odstránil zo svojho webového sídla každú položku týkajúcu sa jednotky, ktorej je odňaté registračné číslo, alebo (b) znemožnil verejnosti na svojom webovom sídle prístup ku každej položke týkajúcej sa jednotky, ktorej je odňaté registračné číslo.“

7. SPRÍSTUPŇOVANIE ÚDAJOV

Nový zákon v ust. § 7 taxatívne ustanovuje subjekty, ktoré majú právo na prístup k údajom v registri tak, aby tieto orgány verejnej moci mohli vykonávať účinne a primerane svoju pôsobnosť. Okrem sprístupňovaniu údajov hostiteľovi ide o **sprístupňovanie prevažne orgánom štátnej správy na úseku finančnej správy, na úseku bezpečnosti štátu, Štatistickému úradu SR, NBS, živnostenské úrady, súdy.**

8. OZNAMOVACIA POVINNOSŤ POSKYTOVATEĽA ONLINE PLATFORMY

Jednou z hlavných povinností poskytovateľa online platformy pre krátkodobé prenájmy a poskytovateľa malej online platformy pre krátkodobé prenájmy, je **zhromažďovať a posielat' do registra údaje o činnosti za jednotku spolu so zodpovedajúcim registračným číslom, ktoré poskytol hostiteľ a o výsledkoch náhodných kontrol**, vyhlásení hostiteľov poskytujúcich služby krátkodobého prenájmu ubytovania prostredníctvom týchto online platforiem o existencii alebo neexistencii postupu registrácie, a o kontrolách platnosti registračného čísla poskytnutého hostiteľom.

Na základe ustanovenia § 9 bude poskytovateľ online a malej online platformy pre krátkodobé prenájmy plniť tieto oznamovacie povinnosti **prostredníctvom nástrojov informačného systému registra, ktorými budú na to určené formuláre elektronickej služby registra**, ktorý autorizuje online platforma.

9. PORUŠENIA ZÁKONA

Ustanovenia § 10 až 12 nového zákona stanovujú priestupky a iné správne delikty a sankcie za porušenia nového zákona.

Skutkové podstaty priestupkov a iných správnych deliktov spočívajú v porušení vybraných povinností ustanovených zákonom alebo nariadením (EÚ) 2024/1028.

Jednotlivé povinnosti sme spomenuli vyššie, teda ide porušovanie registračných a informačných povinností a povinností ohlasovať zmeny relevantných údajov. Rovnako tak ide o porušenia týkajúce sa poskytovania služieb počas pozastavenia platnosti registračného čísla alebo bez platného registračného čísla.

Fyzickej osobe hrozia pokuty od 100 EUR do 1000 EUR, v závislosti od závažnosti priestupku; pri opakovanom spáchaní priestupku možno uložiť pokutu až do výšky dvojnásobku hornej hranice sadzby.

Fyzickej osobe - podnikateľovi a právnickej osobe hrozia pokuty od 1000 EUR do 3000 EUR, resp. od 3000 EUR až do 30000 EUR v prípade právnickej osoby.

Pri určovaní výšky pokuty ministerstvo cestovného ruchu prihliada najmä na závažnosť protiprávneho konania, spôsob, čas trvania a následky protiprávneho konania.

10. PRECHODNÉ USTANOVENIE

Ustanovenie § 14 stanovuje prechodné dvojmesačné obdobie pre hostiteľov, ktorí ponúkajú služby krátkodobého prenájmu ubytovania prostredníctvom online platforiem do 31. decembra 2026, aby **zapísali do registra údaje, a to do 28. februára 2027.**

Nový zákon nadobúda **účinnosť 1. januára 2027.**

Publikované dňa 30.06.2026.

SPOR PROTI VEREJNEJ ÚČASTI AKO NOVÝ INŠTITÚT CIVILNÉHO SPOROVÉHO PORIADKU

1. ABSTRAKT

Novela Civilného sporového poriadku prijatá Národnou radou SR dňa 4. júna 2026 transponuje smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1069 z 11. apríla 2024 o ochrane osôb zapojených do verejnej účasti pred zjavne neopodstatnenými nárokmi alebo zneužívajúcimi súdnymi konaniami a ustanovuje pravidlá ochrany takých osôb. V podstate ide o právnu ochranu pred šikanóznymi krokmi spravidla mocnejších subjektov, akými sú korporácie, politici alebo developeri, ktorí zneužívajú súdne procesy na zastrašenie alebo umlčanie napríklad novinárov, kritikov alebo aktivistov pôsobiacich vo verejnom živote v záležitostiach verejného záujmu. V čom spočívajú prostriedky ochrany, ako aj čo samotný spor proti verejnej účasti znamená a aké sú procesné špecifiká, sa dočítate v našom článku.

2. SPOR PROTI VEREJNEJ ÚČASTI A SÚVISIACE NOVÉ POJMY

Vysvetlime si, čo znamená spor proti verejnej účasti.

Spory proti verejnej účasti sú známe aj ako **SLAPP žaloby**, z angl. **Strategic Lawsuits Against Public Participation**). Ako sme uviedli v úvode, ide o **šikanózne právne kroky, ktoré mocné subjekty** (korporácie, politici, developeri, a pod.) **zneužívajú na zastrašenie a umlčanie** kritikov, novinárov alebo aktivistov alebo obdobné subjekty pôsobiace **vo verejnom živote alebo sa venujú záležitostiam verejného záujmu**.

Tieto súdne spory sú charakteristické tým, že (i) **cieľom nie je dosiahnutie spravodlivosti**, ale cieľom je finančné vyčerpanie, psychologický nátlak a cenzúra verejnej diskusie, (ii) **predmetom takých žalôb je najčastejšie údajné ohováranie, poškodenie dobrého mena alebo ušlý zisk**, pričom požadované finančné odškodnenia bývajú extrémne vysoké a (iii) **obet'ami, resp. žalovanými**

sú najčastejšie **investigatívni novinári, environmentálni aktivisti, whistlebloweri či bežní občania**.

V novom ust. § 323a CSP sa v súlade s čl. 4 smernice (EÚ) 2024/1069 definujú pojmy spor proti verejnej účasti, vec s cezhraničnými dôsledkami, verejná účasť, záležitosť verejného záujmu a zneužívajúce súdne konanie proti verejnej účasti.

2.1 Spor proti verejnej účasti

Podľa § 323a ods. 1 CSP: „Spor proti verejnej účasti je **uplatňovanie zjavne neopodstatneného nároku na súde vo veci s cezhraničnými dôsledkami proti fyzickej osobe alebo právnickej osobe z dôvodu jej zapojenia sa do verejnej účasti**, alebo zneužívajúce súdne konanie vo veci s cezhraničnými dôsledkami vedené proti fyzickej osobe alebo právnickej osobe z dôvodu jej zapojenia sa do verejnej účasti.“

Podľa § 323a ods. 2 CSP: „Vec má cezhraničné dôsledky, ak čo i len jedna strana nemá v Slovenskej republike bydlisko alebo sídlo určené podľa osobitného predpisu a všetky ostatné rozhodujúce skutočnosti sa viažu k Slovenskej republike.“

2.2 Verejná účasť

Podľa § 323a ods. 3 CSP: „Verejná účasť je prednesenie akéhokoľvek vyjadrenia alebo vykonanie akejkoľvek činnosti fyzickou osobou alebo právnickou osobou pri uplatňovaní práva na slobodu prejavu, práva na informácie, slobody vedeckého bádania a umenia alebo slobody zhromažďovania a slobody združovania, a akéhokoľvek prípravné, podporné alebo pomocné činnosti, ktoré sú s nimi priamo spojené, a ktoré súvisia so záležitosťou verejného záujmu.“

Zjednodušenie povedané, verejná účasť alebo participácia verejnosti alebo subjektov, ktoré

zastávajú záujem verejnosti, je proces, prostredníctvom ktorého sa jednotlivci a občianske skupiny zapájajú do rozhodovania, tvorby politik a správy verejných vecí. Umožňuje občanom ovplyvňovať dianie vo svojom okolí, od lokálnych samospráv až po celoštátnu úroveň.

2.3 Záležitosť verejného záujmu

Podľa ust. § 323a odseku 4 novelizovaného CSP je „**Záležitosť verejného záujmu akákoľvek záležitosť, ktorá ovplyvňuje verejnosť do takej miery, že sa o ňu môže oprávnené začať zaujímať, najmä v týchto oblastiach:**

a) základné práva a slobody, verejné zdravie, bezpečnosť, životné prostredie vrátane klímy,

b) činnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorá je verejne činnou osobou vo verejnom sektore alebo súkromnom sektore,

c) záležitosti posudzované zákonodarným orgánom, orgánom výkonnej moci, súdnym orgánom alebo akékoľvek iné úradné konania,

d) obvinenia z korupcie, podvodu alebo akéhokoľvek iného trestného činu, priestupku alebo iného správneho deliktu v súvislosti s takýmito záležitosťami,

e) činnosti zamerané na ochranu hodnôt ustanovených v čl. 2 Zmluvy o Európskej únii vrátane ochrany demokratických procesov pred neprímeraným zasahovaním, najmä boj proti dezinformáciám.“

2.4 Zneužívajúce súdne konanie

Zneužívajúce súdne konanie proti verejnej účasti upravuje **ust. § 323a ods. 5.**

Ide o súdne konanie, ktoré sa v skutočnosti nezačína s cieľom uplatniť právo alebo vykonať právo, ale ktorého hlavným zámerom je zabrániť, obmedziť alebo sankcionovať verejnú účasť, a v ktorom sa využíva nerovnováha moci medzi stranami a uplatňujú neopodstatnené nároky.

Tento zámer sa prejavuje najmä v (i) neprímeranej, nadmernej alebo zveličenej povahe nároku alebo jeho časti vrátane neprímeranej hodnoty sporu, (ii) existencii viacerých konaní iniciovaných žalobcom alebo pridruženými stranami v súvislosti s podobnými záležitosťami, (iii) zastrašovaní, obťažovaní alebo vyhrážaní sa zo strany žalobcu alebo zástupcov žalobcu pred konaním alebo počas neho, ako aj podobné správanie žalobcu v podobných alebo súbežných veciach, (iv) použitie procesných taktík v zlej viere, ako je spôsobovanie priet'ahov v konaní, podvodné alebo zneužívajúce taktizovanie pri voľbe právomoci alebo ukončenie konaní v neskoršom štádiu konania v zlej viere.

3. ČO HLAVNÉ PRINÁŠA NOVELA

Prostriedky ochrany na základe nového inštitútu sporu proti verejnej účasti spočívajú (i) v zavedení mechanizmu, ktorý umožní súdu v skorom štádiu zistiť, či žaloba nesmeruje k zastrašovaniu a odrádzaniu od verejnej účasti a takúto žalobu urýchlene odmietnuť alebo zastaviť, (ii) v tom, že dôkazným bremenom bude zaťažený žalobca, ktorý musí preukázať, že jeho konanie je v dobrej viere s cieľom uplatňovať svoje práva a nie odrádzať a sankcionovať osobu zapojenú do verejnej účasti na záležitostiach verejného záujmu, (iii) ďalej v tom, že slabšia strana bude môcť žiadať súd, aby nariadil zloženie zábezpeky na náhradu škody alebo inej ujmy a preddavku na náhradu trov konania, (iv) že súd bude môcť uložiť žalobcovi účinné, primerané a odrádzajúce sankcie za zneužívajúce procesné úkony ako napr. povinnosť uverejniť rozsudok súdu, uložiť náhradu vynaložených trov právneho zastúpenia až do plnej výšky či uložiť adekvátnu pokutu.

4. PROCESNÉ USTANOVENIA

Nové ustanovenia § 323b až 323e upravujú niektoré procesné ustanovenia sporov proti verejnej účasti. Obdobne ako v iných sporoch podľa druhej hlavy CSP sa na účel vyvažovania nerovnosti síl zavádza **poučovacia povinnosť súdu** o právach a povinnostiach žalovaného a osobitné ustanovenie o **spojení vecí a dokazovaní.**

4.1 Poučovacia povinnosť

Podľa § 323b novelizovaného CSP: „Súd pri prvom procesnom úkone vo vzťahu k žalovanému vhodným spôsobom žalovaného poučí o a) možnosti zastúpenia, b) jeho procesných právach a povinnostiach nielen v rozsahu všeobecnej poučovacej povinnosti, ale aj o dôkazoch, ktoré je potrebné predložiť, o možnosti podať návrh na neodkladné opatrenie alebo zabezpečovacie opatrenie a o iných možnostiach potrebných na účelne uplatnenie alebo bránenie jeho práv.“

4.2 Spojenie vecí

Podľa § 323c novelizovaného CSP: „Ustanovenia o spojení vecí sa nepoužijú, ibaže by predmetom konaní boli spory proti verejnej účasti.“

„Súd vylúči na samostatné konanie nárok uplatnený vzájomnou žalobou, ktorý nie je sporom proti verejnej účasti.“

4.3 Dokazovanie

Ustanovenie § 323d sa týka osobitných ustanovení o dokazovaní v sporoch proti verejnej účasti, pričom **súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré žalovaný nenavrhol**, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

Samozrejme, aj v sporoch proti verejnej účasti, tak ako aj v, povedzme, klasických sporoch, podľa § 323e žalovaný môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužijú.

5. ZÁBEZPEKA

V súlade s čl. 10 smernice (EÚ) 2024/1069 má súd na základe nového ust. § 323f **možnosť na návrh žalovaného uložiť žalobcovi povinnosť zložiť zábezpeku** určenú na zabezpečenie náhrady škody alebo inej ujmy, ktorá by žalovanému vznikla v dôsledku sporu proti

verejnej účasti. Ak má byť náhrada škody alebo inej ujmy uspokojená zo zábezpeky, musí sa žalovaný alebo strana, ktorá mala v spore proti verejnej účasti postavenie žalovaného domáhať náhrady škody alebo inej ujmy, ak je možné dôvodne predpokladať, že by k škode alebo inej ujme mohlo v dôsledku sporu proti verejnej účasti dôjsť, najneskôr do troch mesiacov od právoplatného skončenia sporu proti verejnej účasti. Vzhľadom na to, že pôjde o skoré štádium sporu, kedy ešte nedošlo k dokazovaniu, nie je možné mať s istotou osvedčené, že ide jednoznačne o spor proti verejnej účasti, ale už by mal byť dôvodný predpoklad, že ide o spor proti verejnej účasti.

Ako uvádza dôvodová správa, ustanovenie motivuje žalovaného, resp. stranu, ktorá mala v spore proti verejnej účasti postavenie žalovaného uplatniť si náhradu škody čo najskôr v rámci premlčacej lehoty, keďže súd má povinnosť držať zábezpeku v úschove.

Dôvodom zastavenia konania je podľa § 323f ods. 2 skutočnosť, ak žalobca v súdom určenej lehote, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní, nezloží zábezpeku; zmeškanie lehoty nemožno odpuštiť.

Súd rozhodne o návrhu žalovaného na zábezpeku bezodkladne.

Podľa odseku 4 v novom ust. § 323f CSP: „Právoplatne priznaná náhrada škody alebo inej ujmy v dôsledku sporu proti verejnej účasti sa uspokojí zo zloženej zábezpeky. Po uspokojení nároku zvýšnú časť zloženej zábezpeky súd vráti žalobcovi. Povinnosť nahradiť škodu, alebo inú ujmu, ktorá nebola uspokojená z tejto zábezpeky, nie je dotknutá.“

Zákon myslí aj na vrátenie zábezpeky, pričom podľa ods. 5 „Súd vráti žalobcovi v spore proti verejnej účasti zloženú zábezpeku, ak a) v konaní vo veci samej žalobcovi vyhovel, (b) žalovaný nepodal žalobu o náhradu škody alebo inej ujmy do troch mesiacov od právoplatného skončenia sporu proti verejnej účasti, (c) žalovaný podal žalobu o náhradu škody alebo inej ujmy do troch mesiacov od právoplatného skončenia

sporu proti verejnej účasti a je to so zreteľom na povahu a okolnosti sporu možné a účelné, (d) žalovaný podal žalobu o náhradu škody alebo inej ujmy do troch mesiacov od právoplatného skončenia sporu proti verejnej účasti a súd túto žalobu právoplatným rozhodnutím odmietol alebo zamietol alebo zastavil konanie vo veci samej.“

6. PREDDAVOK

Preddavok má slúžiť **na zabezpečenie finančných prostriedkov, ktoré budú použité na náhradu trov konania priznanej žalovanému.** Ak súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, žalobcovi po uspokojení nároku žalovaného súd vráti zvyšnú časť zloženého preddavku a ak bol úspech žalobcu úplný, vráti mu v zmysle § 323g ods. 5 zábezpeku celú. Rovnako súd vráti zábezpeku, ak súd právoplatným rozhodnutím nepriznal náhradu trov konania žiadnej zo strán.

Podľa § 323g ods. 1 CSP má ísť **o preddavok primeraný a smerujúci do úschovy súdu,** pričom táto povinnosť môže byť určená súdom **na základe uznesenia na návrh žalovaného.** Výšku preddavku a lehotu na jeho zloženie určí súd podľa okolností prípadu.

Aj v tomto prípade sa konanie pre nezloženie preddavku zastaví. Ak žalobca v súdom určenej lehote, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní, nezloží preddavok, súd konanie zastaví a zmeškanie lehoty nemožno odpustiť.

Právoplatne priznaná náhrada trov konania žalovanému sa uspokojí zo zloženého preddavku. Po uspokojení nároku zvyšnú časť zloženého preddavku súd vráti žalobcovi. Povinnosť nahradiť trovy konania, ktoré neboli uspokojené z tohto preddavku, nie je dotknutá. Súd preddavok vráti, ak právoplatným rozhodnutím nepriznal náhradu trov konania žalovanému alebo žiadnej zo strán.

7. NEOPODSTATNENÝ NÁROK A NEDÔVODNÁ ŽALOBA

Nové ust. **§ 323h** CSP upravuje **zjavne neopodstatnený nárok** v spore proti verejnej

účasti a **zjavne nedôvodnú žalobu** v spore proti verejnej účasti

V odseku 1 sa upravuje **možnosť súdu odmietnuť podanie žalobcu, ak súd zistí, že ide o zjavne zneužívajúce súdne konanie.** Ide o prvok na ochranu žalovaného inšpirovaný § 28 Správneho súdneho poriadku spočívajúci v odmietnutí žaloby šikanózneho charakteru, ktorou sa sleduje zneužitie práva alebo bezúspešné uplatňovanie práva.

Podľa odseku 2 v ust. § 323h je však **d'alšou možnosťou na zastavenie konania** pri zjavne neopodstatnenom nároku v spore proti verejnej účasti **podanie návrhu zo strany žalovaného na zastavenie konania.** Ako uvádza dôvodová správa, táto možnosť má byť otvorená **kedykoľvek počas konania.** V tomto prípade sa **prenáša dôkazné bremeno na žalobcu, ktorý má na výzvu súdu povinnosť odôvodniť nárok** tak, aby bol súd schopný posúdiť, či nie je jeho nárok v spore proti verejnej účasti zjavne neopodstatnený, a to vrátane povinnosti žalobcu pripojiť dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, a označiť ostatné dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

V tomto štádiu však ešte nejde o vyčerpávajúce dokazovanie, ide o zrýchlené konanie, kde rozhodnutie o bezodkladnom zastavení konania by malo byť rozhodnutím vo veci samej s možnosťou podania odvolania.

Ak žalobca nesplní povinnosť danú súdom na odôvodnenie nároku a pripojenie dôkazov a v súdom určenej lehote, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní, sa nevyjadrí alebo žalobu neodôvodní, súd konanie zastaví.

Ak zo skutočností tvrdených v žalobe je **po predbežnom právnom posúdení zrejmé, že ide o zjavne nedôvodnú žalobu** v spore proti verejnej účasti, **súd vyzve žalobcu na späťvzatie žaloby.** Na tento účel môže súd žalobcu vyslychnuť.

Ak súd z podania neusúdil, že ide o zjavne zneužívajúce konanie proti verejnej účasti a podanie neodmietol, po doručení žaloby s lehotou na vyjadrenie žalovanému a s poučením

žalovaného o jeho právach a povinnostiach nad rámec všeobecnej poučovacej povinnosti.

8. OSOBITNÉ USTANOVENIA

Osobitné ustanovenia o poriadkových opatreniach a iných opatreniach súdu v prípade sporoch proti verejnej účasti upravuje **ust. § 323i novelizovaného CSP**.

Zavádza sa **možnosť súdu uložiť** okrem poriadkových opatrení voči sťažovaniu postupu konania podľa § 102 a 103 CSP do výšky 500€ (opakovane do 2000€), **aj iné osobitné opatrenia či už (i) v podobe povinnosti zverejniť rozsudok** alebo jeho časť na trovy žalobcu, **(ii) uložiť žalobcovi aj bez návrhu pokutu v minimálnej výške 500€ do 10% zo sumy uplatňovanej v súdnom konaní**.

Tieto opatrenia sa môžu použiť aj voči špecifickým úkonom v sporoch proti verejnej účasti ako späťvzatie žaloby, zmeny žaloby týkajúce sa nárokov alebo tvrdení zo strany žalobcu.

Súd môže ďalej uložiť žalobcovi, ktorý začal zneužívať súdne konanie proti verejnej účasti, **nahradiť primerané trovy právneho zastúpenia žalovaného aj nad rámec tarifnej odmeny advokáta**.

9. ĎALŠIE ZMENY V CSP

Spolu s uzákonením nového procesného inštitútu, k ktorom sme písali vyššie, novela CSP zaviedla aj ďalšie čiastkové zmeny v iných procesných úkonoch strán sporu, ako aj v rozsudkoch pre zmeškanie.

9.1 Procesný úkon účastníka

Ustanovenie § 118 CSP upravuje lehoty. **Podľa novelizovaného ust. § 118 ods. 1 CSP:** „Ak tento zákon neustanovuje lehotu na vykonanie úkonu, môže ju určiť súd. Lehota určená súdom **nemôže byť kratšia ako 15 dní**, ak tento zákon neustanovuje inak.“

Novela všeobecne upravila **minimálnu dĺžku lehoty**, ktorú môže súd určiť strane sporu na vykonanie procesného úkonu. Podľa dôvodovej správy si zmenu vyžiadala aplikačná prax, kedy dochádzalo k určovaniu veľmi krátkych lehôt, napríklad v trvaní siedmich dní, ktoré sa nejavia ako primerané a dostatočné na efektívne uplatnenie procesných práv strany.

9.2 Rozsudok pre zmeškanie

Novela CSP mení postup súdu v prípade, ak sa na pojednávanie nedostaví strana sporu a svoju účasť neospravedlní, v prípade, ak ide o spory podľa § 137 písm. a) CSP.

Podľa ust. § 137 písm. a) CSP: „Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o splnení povinnosti.“

Podľa novelizovaného ust. § 274 CSP: „Na pojednávaní **môže súd rozhodnúť** o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalobcu **rozsudkom pre zmeškanie**, ktorým žalobe vyhovie, ak a) sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b) žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.“

Podľa doposiaľ platnej právnej úpravy podľa § 273 CSP má súd možnosť (nie povinnosť) rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie v prípade, ak sa žalovaný písomne nevyjadrí k žalobe, nepripojí listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, alebo neoznačí dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

Po novom na základe novely je možnosť, nie povinnosť, daná súdu na rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie aj podľa § 274 CSP, teda režim sa zmierňuje.

Podľa prísnejšieho režimu pred novelou bol súd povinný vydať rozsudok pre zmeškanie, ak sa žalovaný nedostaví na pojednávanie vo veci samej, hoci bol naň riadne a včas predvolaný. Súd nemal na výber.

Podľa zákonodarcu takto koncipovaná právna úprava sa javí ako neprímerane prísna, a to najmä v situáciách, keď sa v danej veci uskutočnilo viacero pojednávaní, na ktoré sa žalovaný riadne dostavil a aktívne sa ich zúčastnil, pričom k jeho neúčasti došlo len na jednom pojednávaní.

Po novom teda súd disponuje diskrečnou právomocou posúdiť všetky relevantné okolnosti prípadu, vrátane predchádzajúceho procesného správania žalovaného, a až na základe tohto posúdenia rozhodnúť, či sú splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie, alebo či je namieste pokračovať v konaní iným procesným postupom.

Rovnakou diskrečnou právomocou bude po novom súd disponovať na základe novelizovaného ust. § 278 CSP a v prípadoch návrhov žalovaného na vydanie rozsudku pre zmeškanie, ak sa žalobca nedostaví na pojednávanie a svoju účasť neospravedlní včas a vážnymi okolnosťami. Teda na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie súd môže rozhodnúť, nie že tak rozhodne automaticky na návrh žalovaného.

9.3 Doručovanie rozsudku pre zmeškanie žalovanému

Za ust. § 276 CSP novela vkladá **nové ust. § 276a, na základe ktorého** „Na doručovanie rozsudku pre zmeškanie žalovanému, ktorým je fyzická osoba, ktorá nie je zastúpená, sa ustanovenia osobitného predpisu o doručovaní do elektronickej schránky nepoužijú.“

Novela teda **zavádza osobitný spôsob doručovania rozsudku pre zmeškanie v**

prípadoch, keď je žalovaným fyzická osoba, ktorá nie je v konaní procesne zastúpená.

Ide najmä o situácie, keď žalovaný nemá právne zastúpenie advokátom, osobou s vysokoškolským právnickým vzdelaním, právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, odborovou organizáciou ani inou osobou oprávnenou poskytovať právnu pomoc podľa osobitných predpisov a pod.

Ako uvádza zákonodarca, cieľom nového ust. § 276a CSP je posilniť procesné postavenie fyzických osôb bez odbornej pomoci, a to najmä s prihliadnutím na závažné procesné dôsledky, ktoré vydanie rozsudku pre zmeškanie pre žalovaného predstavuje. V prípade, ak je žalovaným štát, štátny orgán alebo právnická osoba, zachováva sa doručovanie rozsudkov pre zmeškanie prostredníctvom elektronických prostriedkov.

Tento zákon nadobúda **účinnosť 15. júla 2026.**

Publikované dňa 30.06.2026.

NOVELA ZÁKONA O PRIESTUPKOKH

1. ABSTRAKT

Národná rada SR schválila dňa 2. júna 2026 novelu zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (ďalej len „zákon“). Významnou zmenou je navýšenie pokút za spáchanie priestupkov, keďže podľa zákonodarcu súčasná výška pokút nespĺňa výchovný, represívny a ani preventívny charakter sankcie. Predmetom novely je popri zvýšení pokút aj rozšírenie okruhu sankcií o novú sankciu menších obecných prác, ktorú bude možné uložiť pri akomkoľvek priestupku, pričom nie je vylúčené, aby správny orgán pri prejednávaní priestupku páchatela uložil popri sankcii menších obecných prác aj iný druh sankcie. Novela obsahuje aj rôzne legislatívno-technické úpravy, ktorých cieľom je upraviť nepresnosti zákona o priestupkoch. Novela zákona nadobúda **účinnosť dňa 15. júla 2026**. Podme sa na niektoré zmeny pozrieť bližšie.

2. PRIESTUPOK A NEPRÍČETNOSŤ

Všeobecná časť zákona o priestupkoch v úvode upravuje základné pojmy, zavinenie, podmienky pre vznik priestupku, a pod.

Novela upravuje ust. § 5 upravujúce vek a nepríčetnosť ako skutočnosti berúce sa do úvahy pri posudzovaní vzniku priestupku. **Vek 14 rokov ako hranica pre fyzickú osobu byť ponímaná ako páchatel, v odseku 1 ostáva nezmenený.**

Avšak podľa novelizovaného ust. § 5 ods. 2: „Za priestupok nie je zodpovedný ten, kto pre duševnú poruchu v čase jeho spáchania nemohol rozpoznať, že ide o porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného zákonom, alebo nemohol ovládať svoje konanie. Zodpovednosti sa však nezabavuje ten, kto sa do stavu nepríčetnosti priviedol, hoci len z nedbanlivosti, požitím alkoholu alebo užitím omamných látok, psychotropných látok **alebo ostatných látok spôsobilých nepriamo ovplyvniť psychiku človeka, jeho ovládacie alebo rozpoznávacie schopnosti alebo sociálne správanie** (ďalej len „iná návyková látka“).“

Novela teda **nahrádza doteraz používaný všeobecný pojem „iná návyková látka“ a vymedzuje takzvané návykové látky, užitím ktorých sa páchatel nezabavuje zodpovednosti za spáchaný priestupok.**

3. ZVÝŠENIE POKÚT

Novela zákona o priestupkoch **zvyšuje pokuty.**

Ako uvádza zákonodarca v dôvodovej správe, **navyšovanie pokút má viacero rovín, a to (i)** zvyšovanie pokút v prípade priestupkov, ktoré majú stúpajúcu tendenciu, **(ii)** zohľadnenie vývoja inflácie v prípade priestupkov, kde výšky pokút neboli zvyšované od roku 1990, **(iii)** odstránenie nepomeru výšky pokuty pri všeobecných skutkových podstatách priestupkov na vybraných úsekoch oproti špeciálnym úpravám priestupkov v jednotlivých osobitných zákonoch, **(iv)** odstránenie vnútorného nepomeru výšky pokút pri jednotlivých priestupkoch v rámci zákona o priestupkoch, vzhľadom na predchádzajúce legislatívne procesy, pri ktorých došlo k navyšovaniu pokút.

Podľa novelizovaného ust. § 13 odsek 1: „*Pokutu možno uložiť do 100 eur, ak neustanovuje osobitná časť tohto zákona alebo iný zákon inú pokutu.*“

Ďalej podľa novelizovaného ust. § 13 ods. 2: „*Ak tento alebo osobitný zákon neustanovuje inak, v blokovom konaní (§ 84) možno uložiť pokutu do 100 eur a v rozkaznom konaní (§ 87) do 750 eur.*“

Ustanovenie § 13 je pokiaľ ide o výšku pokuty, ustanovením všeobecným. Rovnako tak ďalšie ust. § 19 týkajúce sa priestupkov mladistvých, je všeobecným a po novele uvádza, že „*Horná hranica pokuty sa u mladistvých znižuje na polovicu; nesmie byť pritom vyššia ako 500 eur a v blokovom konaní ako 100 eur.*“

Novela zvyšuje pokuty u mnohých priestupkov. Pre účely nášho článku Vás oboznámime s vyššími pokuty vo vybraných priestupkoch.

Za spáchanie priestupku na úseku štátnej správy, napríklad ak osoba uvedie nesprávny údaj orgánu štátnej správy, neoprávnene drží licenciu, povolenie, preukaz, poskytuje odborné služby bez dokladu o odbornej kvalifikácii, a ďalšie priestupky podľa § 21 zákona, sú po novom v zmysle novely stanovené pokuty **vo výške do 300, 500 a až do 1500 EUR**, v závislosti od závažnosti protiprávneho konania.

Za priestupky na úseku podnikania, teda ak niekto neoprávnene vykonáva obchodnú, výrobnú alebo inú zárobkovú činnosť, alebo spôsobom odporujúcim zákonu úmyselne vyzradí obchodné alebo bankové tajomstvo alebo skutočnosť, na ktorú sa vzťahuje zákonom uložená povinnosť zachovávať mlčanlivosť, novela stanovila vyššie pokuty, a to **do 1000 EUR v prípade neoprávneného výkonu obchodnej, výrobnjej alebo inej zárobkovej činnosti a až do 4000 EUR v ďalšom spomínanom prípade.**

Podľa zákona o priestupkoch je ďalším priestupkom **ak niekto úmyselne protiprávne získa, obsadí alebo užíva byt alebo nebytový priestor.** V zmysle novely v takom prípade hrozí **pokuta do 500 EUR.**

Priestupky na úseku práce a sociálnych vecí, ktorými sú podľa ust. § 28 ods. 1, novelizovaného v písmenách b) a c), **(a) stáženie starostlivosti** osvojiteľa alebo výchovu osvojenca prezradením alebo rozšírenie údajov o osvojení, **(b) marenie výkonu ochrannnej výchovy maloletého alebo narušovanie výchovy dieťaťa zvereného do náhradnej starostlivosti**, **(c) marenie výkonu výchovného opatrenia** uloženého podľa osobitných predpisov, **(d) neoprávnené sprostredkovanie pracovnej činnosti**, sú po novom sankcionované **pokutou do 500 EUR, resp. do 1000 EUR** v prípade prvého a posledne menovaného priestupku.

Pokuty za priestupky na úseku kultúry sa zvyšujú až na najviac 300 EUR.

Ustanovenie § 47 podrobne určuje jednotlivé priestupky proti verejnému poriadku. Tie sa nemenia. Mení sa však samozrejme výška pokút.

Podme si jednotlivé pokuty vyčíslit'.

Podľa novelizovaného ust. § 47 za priestupok podľa odseku 1 písm. a) až d), teda za (i) neuposlúchnutie výzvy verejného činiteľa pri výkone jeho právomoci, **(ii) porušenie nočného klúdu**, **(iii) vzbudenie verejného pohoršenia**, **(iv) znečistenie verejného priestranstva**, verejne prístupného objektu alebo znečistenie verejnoprospešného zariadenia plagátovou výzdobou, komerčnými a reklamnými oznamami **alebo (v) zanedbanie povinnosti upratovania** verejného priestranstva, po novom hrozí **pokuta až do výšky 300 EUR.**

Podľa novelizovaného ust. § 47 za priestupok podľa odseku 1 písm. e) až g), teda za (i) úmyselné zničenie, poškodenie, znečistenie alebo neoprávnené odstránenie, zamenenie, pozmenenie, zakrytie alebo premiestnenie turistickej značky alebo iného orientačného označenia, **(ii) porušenie podmienky určenej na ochranu verejného poriadku pri konaní kultúrnych podujatí** alebo v miestach určených na rekreáciu alebo turistiku, **(iii) poškodenie alebo neoprávnené zabratie verejného priestranstva**, verejne prístupného objektu alebo verejnoprospešného zariadenia, po novom hrozí **pokuta až do výšky 900 EUR.**

Podľa novelizovaného ust. § 47 za priestupok podľa odseku 1 písm. h) až m), teda za (i) nosenie na miestach prístupných verejnosti chladné zbrane, najmä dýky, bodáky a šable, ako aj iné predmety, ktorými možno ublížiť na zdraví, **(ii) porušenie zákazu používať označenie „Policajný zbor“ alebo „Polícia“**, **zákaz používať označenie „ŽANDÁRI“ alebo „Žandársky zbor“**, alebo poruší zákaz používať služobnú rovnošatu Policajného zboru, rovnošatu žandára alebo poľnú vojenskú rovnošatu s označením „ŽANDÁRI“ alebo rovnošatu príslušníka obecnej polície ustanovený osobitným predpisom, **(iii) porušenie zákazu používať označenie „finančná správa“** alebo označenie, ktoré môže byť zameniteľné s týmto označením a s tým

súvisiace skutočnosti, **(iv) porušenie zákazu používať označenie „súdny exekútor“, „exekútorský úrad“** alebo od nich odvodené tvary slov alebo používať označenia „výkon rozhodnutia“, „exekúcia“ alebo „exekučná činnosť“ alebo od nich odvodené tvary slov, **(v) hrubé znevažovanie, urážanie alebo ohrozovanie účastníka, organizátora podujatia, zvolávateľa, usporiadateľa, zamestnanca prevádzkovateľa strážnej služby, dobrovoľníka alebo inú osobu podieľajúcu sa na organizovaní verejného podujatia, dozorný orgán, príslušníka obecnej polície, príslušníka Policajného zboru alebo delegáta zväzu, a to verbálne, gestom, grafickým zobrazením alebo iným spôsobom, (vi) úmyselné a aktívne konanie, ktorým sa zmarí účel verejnej prístupnej podujatia, naruší sa jeho priebeh a tento prestane byť riadny a pokojný, alebo podnecovanie k takému konaniu, (vii) neoprávnený vstup do objektu alebo bydliska, ktorému Policajný zbor zaisťuje ochranu podľa osobitného predpisu, po novom hrozí pokuta až do výšky 1500 EUR.**

Pokiaľ ide o priestupky na úseku extrémizmu:

Ak niekto použije na verejnosti písomné, grafické, obrazové, zvukové alebo obrazovo-zvukové vyhotovenie textov a vyhlásení, zástav, odznakov, hesiel alebo symbolov skupín alebo hnutí a ich programov alebo ideológií, ktoré **(i) smerujú k potláčaniu základných ľudských práv a slobôd, (ii) ktoré sú obhajujúce, podporujúce alebo podnecujúce nenávisť, násilie alebo neodôvodnene odlišné zaobchádzanie** voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, farbe pleti, etnickej skupine, pôvodu rodu alebo pre ich náboženské vyznanie, po novom hrozí **pokuta až do výšky 1000 EUR.**

Rovnako tak **pokuty do výšky 1000 EUR hrozia, ak (i) niekto inému ublíži na cti tým, že ho urazí alebo vydá na posmech, (ii) inému z nedbanlivosti ublíži na zdraví, (iii) úmyselne uvedie nesprávny alebo neúplný údaj pred štátnym orgánom, pred orgánom obce alebo pred organizáciou za účelom získania neoprávnenej výhody alebo (iv) úmyselne naruší občianske spolunažívanie vyhrázaním ujmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví,**

nepravdivým obvinením z priestupku, schválnosťami alebo iným hrubým správaním.

Pokuta až do výšky 1500 EUR hrozí, ak niekto napriek zákazu umiestni na pamätníku, pomníku alebo pamätnej tabuli text, vyobrazenie alebo symbol oslavujúci, propagujúci alebo obhajujúci režim založený na komunistickej, fašistickej alebo nacistickej ideológii alebo jeho predstaviteľa, alebo takéto umiestnenie iniciuje, rozhodne o ňom, umožní ho alebo sa na ňom inak podieľa.

V neposlednom rade sa **zvyšujú pokuty za priestupky proti občianskemu spolunažívaniu podľa ust. § 49 zákona, ktorý po novele zákona v odseku 1 stanovuje nasledovné:**

„Priestupku sa dopustí ten, kto a) inému ublíži na cti tým, že ho urazí alebo vydá na posmech, b) inému z nedbanlivosti ublíži na zdraví, c) úmyselne naruší občianske spolunažívanie vyhrázaním ujmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obvinením z priestupku, schválnosťami alebo iným hrubým správaním, d) sa dopustí konania podľa písmena a) alebo písmena c) na blízkej osobe alebo osobe, ktorá mu bola zverená do starostlivosti alebo výchovy, e) od iného násilím sám alebo za pomoci ďalších osôb vymáha majetkové práva alebo práva z nich vyplývajúce, o ktorých sa domnieva, že mu patria bez vykonateľného rozhodnutia príslušného orgánu, f) napomáha osobnou účasťou násilnému vymáhaniu majetkových práv alebo práv z nich vyplývajúcich, hoci na ich vymáhanie niet vykonateľného rozhodnutia príslušného orgánu.“

V nadväznosti na vyššie citované novelizované znenie ust. § 49 ods. 1 zákona, sa teda menia pokuty a zvyšujú tak, ako stanovuje nové ust. § 49 ods. 2, na základe ktorého **„Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) možno uložiť pokutu do 100 eur, za priestupok podľa odseku 1 písm. b) a f) pokutu do 300 eur, za priestupok podľa odseku 1 písm. c) a e) pokutu do 1 000 eur a za priestupok podľa odseku 1 písm. d) pokutu do 1 500 eur.“**

4. MENŠIE OBEČNÉ PRÁCE AKO NOVÁ SANKCIA

Novela zavádza menšie obecné práce ako novú sankciu za spáchanie priestupku.

Ako uvádza zákonodarca v dôvodovej správe, častokrát sa vyskytujú prípady, kedy pokuty uložené v konaní o priestupku správnym orgánom nie je možné vymôcť. Z tohto dôvodu sa v mnohých prípadoch stráca účel samotného priestupkového konania. Zároveň sa vyskytujú **prípady, v ktorých nie je peňažná pokuta dostatočným odstrašujúcim prostriedkom**, najmä ak páchatel' priestupku je finančne schopný pokutu uhradiť.

Rozšírením okruhu sankcií sa pre správny orgán vytvára priestor na prispôsobenie druhu a rozsahu uloženej sankcie individuálnym okolnostiam prípadu. Ide o flexibilný nástroj, ktorý umožní individualizáciu sankcie za spáchaný priestupok s ohľadom na možnosti páchatela, čo zvýši spravodlivosť a účinnosť sankcie.

Podľa nového ust. § 15a ods. 1 zákona: „Menšie obecné práce na účely tohto zákona sú **práce vykonávané v záujme obce, určené najmä na tvorbu, ochranu, udržiavanie a zlepšovanie životného prostredia, starostlivosť o ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva, podporu vzdelávania, rozvoj a poskytovanie sociálnych služieb a na rozvoj a podporu komunitnej činnosti.**“

V novom ust. § 15a sa ďalej upravujú podrobnosti súvisiace so sankciou menších obecných prác.

Menšie obecné práce možno uložiť v rozsahu **od 20 hodín do 150 hodín.**

Pokiaľ ide **o mladistvých**, podľa novelizovaného ust. § 19 menšie obecné práce možno **mladistvému uložiť v rozsahu od 10 hodín do 75 hodín.** Menšie obecné práce nesmú vzhľadom na svoju povahu alebo okolnosti, za ktorých sa vykonávajú, ohrozovať zdravie, bezpečnosť alebo mravný vývoj mladistvých.

Menšie obecné práce je páchatel' **povinný vykonať v určenom rozsahu najneskôr do**

jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o priestupku. Do doby výkonu menších obecných prác sa nezapočítava čas výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Menšie obecné práce správny orgán **neuloží, ak je páchatel' dlhodobo práceneschopný alebo invalidný.** Na účel preukázania skutočností podľa prvej vety je páchatel' povinný správnemu orgánu predložiť príslušné doklady.

Menšie obecné práce **vykonáva páchatel' pre obec alebo rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu, ktorej zriaďovateľom je obec, a to osobne a vo svojom voľnom čase bez nároku na odmenu**, v rozsahu najmenej desať hodín za kalendárny mesiac.

Menšie obecné práce páchatel' vykonáva **spravidla v územnom obvode obce, v ktorej má bydlisko, obvyklý pobyt alebo v ktorej sa zdržiava.** Ak nie je možné vykonať menšie obecné práce v tomto územnom obvode, môžu sa vykonať so súhlasom páchatela aj mimo tohto územného obvodu, ak to nie je prekážkou riadneho výkonu tejto sankcie.

Uloženie sankcie menších obecných prác **správny orgán vopred prerokuje s obcou**, v územnom obvode ktorej sa majú menšie obecné práce vykonať.

Výkon menších obecných prác sa nepovažuje za výkon menších obecných služieb podľa osobitných predpisov.

Vzhľadom na novú sankciu menších obecných prác, **novela vypúšťa ust. § 88a upravujúce výkon rozhodnutia o pokute prostredníctvom verejnoprospešných prác.**

4.1 Podrobnosti výkonu menších obecných prác

Novela prináša nové ust. § 88b, prostredníctvom ktorého upravuje podrobnosti týkajúce sa výkonu sankcie menších obecných prác.

Správny orgán zašle obci, v ktorej územnom obvode má páchatel' menšie obecné práce vykonať, bezodkladne po nadobudnutí

právoplatnosti rozhodnutia o priestupku, podľa ktorého sa majú menšie obecné práce vykonať, **oznámenie o uložení sankcie menších obecných prác**; to neplatí, ak je správnym orgánom obec, v územnom obvode ktorej má páchatel' vykonať menšie obecné práce.

Také oznámenie obsahuje (i) identifikačné údaje páchatela, **(ii)** označenie rozhodnutia o priestupku, **(iii)** označenie obce, v ktorej územnom obvode sa majú menšie obecné práce vykonať, **(iv)** rozsah uložených menších obecných prác, **(v)** lehotu, v ktorej sa má páchatel' dostaviť osobne na obecný úrad obce.

Na účely výkonu menších obecných prác je **páchatel' povinný v lehote určenej v rozhodnutí o priestupku dostaviť sa osobne na obecný úrad obce**, v územnom obvode ktorej má menšie obecné práce vykonať. Ak sa páchatel' v lehote na obecný úrad obce nedostaví, obec o tejto skutočnosti bezodkladne informuje správny orgán; to neplatí, ak je obec zároveň správnym orgánom.

Obec je povinná zabezpečiť pre páchatela výkon menších obecných prác v rozsahu uvedenom v oznámení.

Správny orgán **môže na základe žiadosti páchatela upustiť od výkonu** menších obecných prác alebo ich zvyšku, **ak páchatel' v dôsledku zmeny zdravotného stavu, ktorý si úmyselne neprivodil** v priebehu výkonu tejto sankcie, alebo z iných závažných dôvodov, **nie je schopný menšie obecné práce vykonať**. Ak ide o mladistvého páchatela, môže žiadosť podať aj jeho zákonný zástupca, fyzická osoba, ktorá sa osobne stará o mladistvého na základe rozhodnutia podľa osobitných predpisov, zástupca zariadenia, v ktorom je mladistvý umiestnený na základe rozhodnutia súdu alebo orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Rozhodnutie o upustení od výkonu menších obecných prác alebo ich zvyšku obsahuje výrok a odôvodnenie; proti tomuto rozhodnutiu sa nemožno odvolať.

Obec bezodkladne, najneskôr po uplynutí jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, podľa ktorého sa

majú menšie obecné práce vykonať, oznámi správnemu orgánu ukončenie menších obecných prác, ktoré páchatel' vykonával a predloží správu o ich priebehu, v ktorej uvedie rozsah vykonaných menších obecných prác; to neplatí, ak je obec zároveň správnym orgánom. Ak ide o mladistvého páchatela správny orgán zasiela správu podľa prvej vety orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Vykonávaním menších obecných prác **nevzniká páchatel'ovi pracovnoprávny vzťah ani iný obdobný pracovný vzťah**.

Výkon menších obecných prác podľa zákona o priestupkoch sa z hľadiska zodpovednosti za škodu **nepovažuje za plnenie pracovných úloh**, a ak došlo k poškodeniu zdravia alebo smrti úrazom, nejde o pracovný úraz.

Náklady spojené s výkonom menších obecných prác **znáša páchatel' sám; to neplatí, ak ide o náklady na pracovné náradie, materiál a osobné ochranné pracovné prostriedky** potrebné na výkon práce, ktoré znáša obec, rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktorej je obec zriaďovateľom.

5. PRIESTUPKY NA ÚSEKU PÔDOHOSPODÁRSTVA

Z dôvodu neaktuálnosti novela v ust. § 35 vypúšťa skutkové podstaty priestupkov podľa § 35 ods. 1 písm. a) a e), a to tiež z dôvodu ich duplicity so skutkovými podstatami priestupkov podľa osobitných predpisov.

V nadväznosti na vyššie uvedené vypustenie dvoch skutkových podstát priestupkov sa ust. § 35 zmenilo na čisto „Priestupky na úseku pôdohospodárstva“, nakoľko obsahom navrhovaného ustanovenia je jedna skutková podstata priestupku, ktorá sa týka nielen poľnohospodárskej pôdy, ale pôdy vo všeobecnosti.

Podľa ust. § 35 ods. 1 novelizovaného zákona: „Priestupku sa dopustí ten, kto znečistí pôdu neoprávneným nakladaním s olejmi, pohonnými látkami, prípravkami na ochranu rastlín,

biocídmí, hnojívami alebo inými škodlivými látkami.“

Podľa odseku 2 za taký priestupok možno uložiť **pokutu do 300 eur.**

Skutková podstata priestupku na úseku pôdohospodárstva sa teda rozšírila na akúkoľvek neoprávnenú manipuláciu s látkami, ktoré môžu znečistiť pôdu, nielen skladovanie. Pojmy „pesticíd“ a „biocíd“ sa nahradili pojmi v súlade s platnou legislatívou.

6. ZVEREJŇOVANIE OSOBNÝCH ÚDAJOV POLÍCIU

Novelizované znenie ust. § 60 ods. 3 zákona umožňuje orgánom Policajného zboru v rámci objasňovania priestupku **zverejniť osobné údaje zachytené prostredníctvom zvukového, obrazovo-zvukového alebo obrazového záznamu za účelom zistenia totožnosti osoby podozrivej zo spáchania priestupku.** V súčasnosti v súlade s § 69e zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v platnom znení je Policajný zbor oprávnený zverejňovať osobné údaje v rozsahu nevyhnutnom na plnenie úloh Policajného zboru na účely trestného konania alebo pri pátraní po osobách. Podľa zákonodarcu prax ukázala, že využitie masovokomunikačných prostriedkov a sociálnych sietí v týchto prípadoch má svoje opodstatnenie a napomáha objasňovaniu trestnej činnosti a pri pátraní po osobách. Je potrebné umožniť aj orgánom objasňujúcim priestupky využívať tieto možnosti na účely zistenia totožnosti osoby podozrivej zo spáchania priestupku.

Zverejňovanie osobných údajov zachytených obrazovým, zvukovým alebo obrazovo-zvukovým záznamom na účel zistenia totožnosti osoby podozrivej zo spáchania priestupku proti verejnému poriadku, priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, priestupku proti majetku, priestupku extrémizmu a priestupku diváckeho násillia je spracúvanie osobných údajov vo verejnom záujme.

V tomto smere preto podľa novelizovaného ust. § 60 nového ods. 3 zákona o priestupkoch: „Ak nemožno zistiť totožnosť osoby podozrivej zo

spáchania priestupku iným spôsobom, orgán Policajného zboru je oprávnený zverejniť osobné údaje tejto osoby zachytené obrazovým, zvukovým alebo obrazovo-zvukovým záznamom v nevyhnutnom rozsahu na účely zistenia jej totožnosti. Zverejnenie podľa prvej vety je prípustné pri podozrení zo spáchania priestupku proti verejnému poriadku, priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, priestupku proti majetku, priestupku extrémizmu a priestupku diváckeho násillia, a to najviac na dobu 30 dní odo dňa prvého zverejnenia. Orgán Policajného zboru je povinný viesť evidenciu o zverejnení obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov v rozsahu dátum zverejnenia záznamu, miesto zverejnenia záznamu a dátum vymazania záznamu.“

Zvyšné odseky novela prečíslovala a označujú sa ako 4 až 7.

Pri zverejnení osobných údajov je **potrebné stále posudzovať podmienku nevyhnutnosti.** Ak bude totožnosť osoby podozrivej zo spáchania priestupku zistená pred dobou 30 dní od prvého zverejnenia záznamu, orgán Policajného zboru odstráni zverejnený záznam aj pred touto lehotou.

Orgán Policajného zboru musí pri zverejnení záznamu prihliadať, či zverejnenie záznamu nebude mať nepriaznivé následky na práva a slobodách iných. Ak záznam obsahuje osobné údaje aj iných osôb ako podozrivej osoby, orgán Policajného zboru pred zverejnením záznamu osobné údaje iných osôb anonymizuje.

7. NÁHRADA ŠKODY

Ustanovenie § 70 ods. 1 zákona o priestupkoch určuje, že „Ak uplatnil ten, komu bola priestupkom spôsobená majetková škoda, nárok na jej náhradu v konaní o priestupku (ďalej len „poškodený“), pôsobí správny orgán, ktorý priestupok prejednáva, na to, aby škoda bola dobrovoľne nahradená“.

Novela v novom odseku 2 prináša **zmenu v podobe zavedenia koncentračnej zásady vo vzťahu k poškodenému a uplatňovaniu jeho nároku na**

náhradu škody. Vymedzuje sa moment, do kedy možno uplatniť nárok na náhradu škody, okrem prípadov, v ktorých sa osoba, ktorej vznikla majetková škoda, vzdala nároku na náhradu škody už skôr.

Podľa nového ods. 2 v ust. § 70 zákona: „Nárok na náhradu škody možno uplatniť najneskôr na ústnom pojednávaní; to neplatí, ak sa poškodený nároku na náhradu škody vzdal skôr.“

Doterajší odsek 2 sa označuje ako odsek 3.

8. NOVELA TRESTNÉHO ZÁKONA

V súvislosti so zavedením novej sankcie menších obecných prác, ktorú možno uložiť v rozhodnutí o priestupku, **novela zároveň zavádza do Trestného zákona novú skutkovú podstatu trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia.**

Trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia upravuje ust. § 348 Trestného zákona.

V ust. § 348 ods. 1 Trestného zákona sa za písmeno j) vkladá nové písmeno k), to znamená, že po novom, „Kto marí alebo podstatne sťažuje výkon rozhodnutia súdu alebo iného orgánu verejnej moci tým, že k) bez vážneho dôvodu nenastúpi na výkon menších obecných prác, ktoré mu uložil orgán verejnej moci, alebo svojím konaním alebo opomenutím zámerne znemožní ich vykonanie, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.“

Ide o právny prostriedok na zabezpečenie vymožitelnosti sankcie menších obecných prác uloženej v rámci konania o priestupku. Trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia sa dopustí ten, kto sa bez vážneho dôvodu nedostaví na výkon menších obecných prác alebo svojím konaním, alebo opomenutím zámerne znemožní ich vykonanie.

Publikované dňa 30.06.2026.

NOVELA ZÁKONA O ENERGETIKE

1. ABSTRAKT

Novela zákona o energetike, schválená poslancami Národnej rady SR dňa 2. júna 2026, zužuje priestor pre odber elektriny a plynu za sadzbu určenú pre domácnosť v prípadoch, ak odberateľ odobranú elektrinu alebo plyn používa na podnikanie a úprava niektorých regulačných nástrojov spôsobom, ktorý umožní operatívne reagovať na situáciu v čase, kedy vývoj cien môže mať negatívny dopad na rôzne skupiny odberateľov. Na strane odberateľov aj na strane dodávateľov sa zavádzajú nové povinnosti pri uzatváraní zmluvy, ďalšie pravidlá pre pridelovanie sadzieb v jednotlivých skupinách odberateľov v rámci pravidiel trhu s elektrinou a plynom. Určenie sadzby pre domácnosť v rozpore s pravidlami v prípadoch, kedy o tomto rozpore dodávateľ musel vedieť, sa stane osobitnou skutkovou podstatou správneho deliktu v rámci postihu postupov v rozpore s cenovou reguláciou. Podrobnosti v našom príspevku.

2. ZRANITELNÝ ODBERATEĽ

Vzhľadom na to, že kategória zraniteľných odberateľov je primárne ustanovená na účely cenovej regulácie a je potrebné, aby bolo možné reagovať na aktuálnu situáciu na trhu s energiami, novela ustanovuje okruh zraniteľných odberateľov prostredníctvom nariadenia vlády Slovenskej republiky.

Podľa novelizovaného ust. § 3, písm. a), bodu 10:

„Na účely tohto zákona sa rozumie všeobecne zraniteľným odberateľom odberateľ elektriny a odberateľ plynu, o ktorom to ustanoví nariadenie vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“).“

Celý doterajší bod 10 sa preto zjednodušuje. Podľa dôvodovej správy **sa nariadením určia kritériá, ktoré sa pri určovaní skupín zraniteľných odberateľov majú brať do úvahy a sú nimi základné kritériá spotreby, spôsobu využitia elektriny alebo plynu, predmetu činnosti, ktorú odberatelia vykonávajú, ako aj sociálne,**

ekonomické, demografické alebo iné obdobné dôvody (nový odsek 4 v ust. § 95 zákona).

Do vydania prvého nariadenia vlády podľa § 95 ods. 4 je zraniteľným odberateľom zraniteľný odberateľ podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2026.

Dodávka elektriny a dodávka plynu zraniteľným odberateľom **za cenu regulovanú úradom je upravená v ust. § 17b zákona.** Zraniteľný odberateľ má **právo na dodávku elektriny alebo dodávku plynu za cenu regulovanú úradom** podľa osobitného predpisu na základe zmluvy o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom alebo zmluvy o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom. Zraniteľný odberateľ má **právo uzavrieť zmluvu o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom alebo zmluvu o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom kedykoľvek v priebehu kalendárneho roka.** To neplatí pre zraniteľných odberateľov, pre ktorých úrad postupom podľa osobitného predpisu rozhodol o obmedzení alebo nevykonávaní cenovej regulácie.

Novela aktualizuje ust. § 17b v odseku 8, podľa ktorého „Dodávateľ elektriny, ktorý je povinný uzatvoriť zmluvu o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom podľa osobitného predpisu so zraniteľným odberateľom alebo ktorý také zmluvy uzatvára, je ďalej povinný informovať zraniteľného odberateľa, s ktorým uzavrel zmluvu o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom podľa osobitného predpisu, najneskôr do jedného mesiaca po začatí dodávky elektriny za cenu regulovanú úradom podľa osobitného predpisu o jeho práve na inštaláciu inteligentného meracieho systému na žiadosť podľa § 42 ods. 4 a o typoch inteligentných meracích systémov ponúkaných prevádzkovateľom distribučnej sústavy na inštaláciu a poučiť ho o postupe uplatnenia práva na inštaláciu inteligentného meracieho systému na žiadosť podľa § 42 ods. 4. Dodávateľ elektriny môže splniť povinnosti podľa prvej vety

prostredníctvom svojho webového sídla s odkazom na webové sídlo prevádzkovateľa distribučnej sústavy, na ktorom sú zverejnené informácie o možnosti a podmienkach inštalácie inteligentného meracieho systému na žiadosť podľa § 42 ods. 4, o typoch inteligentných meracích systémov ponúkaných prevádzkovateľom distribučnej sústavy na inštaláciu a o postupe inštalácie inteligentného meracieho systému na žiadosť podľa § 42 ods. 4.“

3. NOVÁ POŽIADAVKA NA OBSAH ZMLUVY

Ďalšie požiadavky na obsah zmluvy uzatvorenej s odberateľom elektriny alebo odberateľom plynu upravuje **ust. § 17c zákona**.

Novela nahrádza doterajší odsek 1 novým odsekom, pričom aktuálny odsek 1 sa označí ako 2 a ďalšie sa prečísľujú tiež.

Podľa nového ods. 1 v ust. § 17c: „Povinnou náležitosťou zmluvy o dodávke elektriny, zmluvy o združenej dodávke elektriny, zmluvy o dodávke plynu a zmluvy o združenej dodávke plynu je údaj o tom, či je odberateľ elektriny alebo odberateľ plynu odberateľom elektriny v domácnosti alebo odberateľom plynu v domácnosti a údaj o charaktere odberu na odbernom mieste (ďalej len „charakter odberu“) v klasifikácii podľa všeobecne záväzného právneho predpisu vydaného ministerstvom.“

Novela teda **doplnila, aby povinnou náležitosťou zmluvy o dodávke elektriny**, zmluvy o združenej dodávke elektriny, zmluvy o dodávke **plynu** a zmluvy o združenej dodávke plynu bol **údaj o tom, či odberateľom je odberateľ elektriny v domácnosti alebo odberateľ plynu v domácnosti**. Zákonodarca ako dôvod uvádza jednoznačnú identifikáciu odberateľa elektriny v domácnosti alebo odberateľa plynu v domácnosti.

Z dôvodu zriadenia evidencie charakteru odberu na odbernom mieste, ktorá je potrebná tak na regulačné účely, ako aj na poskytovanie adresnej energopomoci sa **údaj o charaktere odberu tiež stáva náležitosťou zmluvy s dodávateľom**.

Ustanovenie § 17c ods. 1 v citovanom novom znení účinnom od 1. júla 2026 sa nevzťahuje na zmluvy

o dodávke elektriny, zmluvy o združenej dodávke elektriny, zmluvy o dodávke plynu a zmluvy o združenej dodávke plynu uzatvorené do 30. júna 2026. Ak dôjde po 30. júni 2026 k zmene zmluvy podľa predchádzajúcej vety, zmluvné strany sú povinné doplniť zmluvu podľa predchádzajúcej vety aj o údaj o tom, či je odberateľ elektriny alebo odberateľ plynu odberateľom elektriny v domácnosti alebo odberateľom plynu v domácnosti a o údaj o charaktere odberu.

4. VYÚČTOVACIA FAKTÚRA

Novela dopĺňa **novú náležitosť vyúčtovacích faktúr elektriny a plynu, ktorou je informácia o tom, či je odberateľ odberateľom v domácnosti**. Dôvodom je snaha poskytnúť odberateľom jednoduchý spôsob, akým zistia, v akej skupine odberateľov sú zaradení. Nadväzne na túto zmenu sa realizujú legislatívno-technické úpravy.

Vyúčtovanie za dodávku elektriny a dodávku plynu obsahuje ust. § 17f. Jeho odsek 3 novela mení nasledovne: „Koncový odberateľ elektriny alebo koncový odberateľ plynu má **právo na výber listinnej podoby alebo elektronickej podoby bezodplatného poskytovania vyúčtovania** za dodávku elektriny alebo vyúčtovania za dodávku plynu, informácií o vyúčtovaní za dodávku elektriny alebo informácií o vyúčtovaní za dodávku plynu, informácií o údajoch, ktoré sú podkladom pre vyhotovenie vyúčtovania, a ak nie je vyúčtovanie založené na skutočnej spotrebe, aj vysvetlenia spôsobu, akým je vyúčtovanie vyhotovené; právo na výber listinnej podoby sa neuplatní vo vzťahu k vyúčtovacej faktúre, ak je dodávateľ elektriny alebo dodávateľ plynu povinný ju vyhotoviť ako elektronickejšiu faktúru podľa osobitného predpisu.“

Podľa novelizovaného odseku 9 v ust. § 17f: „**Vyúčtovacia faktúra obsahuje a) informáciu o správnosti zaradenia odberateľa elektriny alebo odberateľa plynu do distribučnej tarify, do ktorej je jeho odberné miesto zaradené a o možnosti preradenia odberateľa elektriny alebo odberateľa plynu do inej distribučnej tarify, a to zrozumiteľným spôsobom s porovnaním spotreby ostatných odberateľov elektriny alebo**

odberateľov plynu v jeho distribučnej tarife, **b) stručnú informáciu o predmete a podmienkach uvedených v zmluve**, najmä o jej viazanosti, tarife, kontaktných údajoch odberateľa elektriny alebo odberateľa plynu a priemernej ročnej spotrebe, **c) informáciu, či je odberateľ elektriny alebo odberateľ plynu odberateľom elektriny v domácnosti alebo odberateľom plynu v domácnosti.**“

Odsek 10, ktorý stanovuje, že vyúčtovacia faktúra obsahuje stručnú informáciu o predmete a podmienkach uvedených v zmluve, najmä o jej viazanosti, tarife, kontaktných údajoch odberateľa elektriny alebo odberateľa plynu a priemernej ročnej spotrebe, sa novelou úplne ruší.

5. ROZŠÍRENIE POVINNOSTI DODÁVATEĽA ELEKTRINY A PLYNU

Povinnosti dodávateľa elektriny, sú stanovené v ust. § 34 zákona a plynu v ust. § 69 zákona.

Na regulačné účely, ako aj na poskytovanie adresnej energopomoci novela stanovuje **evidovať pri odberateľoch v domácnosti aj charakter odberu na odbernom mieste** (typicky či ide o odber v byte, dome, záhrade, garáži a podobne). Klasifikáciu ustanoví vykonávací predpis, ktorý vydá ministerstvo hospodárstva, vychádzajúc najmä z oficiálnej klasifikácie stavieb a klasifikácie údajov v katastri nehnuteľností.

V tomto smere podľa novelizovaného ust. § 34 ods. 7 zákona: „Dodávateľ elektriny je povinný viesť evidenciu odberateľov elektriny v domácnosti, ktorá obsahuje a) meno, priezvisko a dátum narodenia odberateľa elektriny v domácnosti, b) adresu trvalého pobytu odberateľa elektriny v domácnosti, c) adresu odberného miesta, d) číslo odberného miesta, e) dátum, od ktorého je odberateľ elektriny v domácnosti evidovaný v evidencii odberateľov elektriny v domácnosti, f) charakter odberu v klasifikácii podľa všeobecne záväzného právneho predpisu vydaného ministerstvom.“

Pokiaľ ide o dodávateľa plynu, v tomto smere novelizované ust. § 69 doplnené o odsek 11 stanovuje, že **„Dodávateľ plynu je povinný viesť**

evidenciu odberateľov plynu v domácnosti, ktorá obsahuje a) meno, priezvisko a dátum narodenia odberateľa plynu v domácnosti, b) adresu trvalého pobytu odberateľa plynu v domácnosti, c) adresu odberného miesta, d) číslo odberného miesta, e) dátum, od ktorého je odberateľ plynu v domácnosti evidovaný v evidencii odberateľov plynu v domácnosti, f) charakter odberu v klasifikácii podľa všeobecne záväzného právneho predpisu vydaného ministerstvom.“

Dodávateľ plynu plní povinnosť podľa novelizovaného citovaného ust. § 69 ods. 11 najneskôr od 1. januára 2027.

6. DOPLNENIE POVINNOSTI KONCOVÉHO ODBERATEĽA ELEKTRINY A PLYNU

Ustanovenie § 35 ods. 3 taxatívne stanovuje prostredníctvom písmen a) až l) povinnosti koncového odberateľa elektriny.

Novela dopĺňa predmetný odsek o nové písm. m), **na základe ktorého je koncový odberateľ elektriny povinný „pri uzatváraní zmluvy o dodávke elektriny alebo zmluvy o združenej dodávke elektriny poskytnúť dodávateľovi elektriny úplné a pravdivé údaje spolu s vyhlásením, či ide o odberateľa elektriny v domácnosti, s identifikáciou odberných miest a s údajom o charaktere odberu.“**

Koncový odberateľ elektriny je teda navyše povinný, aby pri uzatváraní zmluvy o dodávke elektriny a zmluvy o združenej dodávke elektriny poskytol úplné a pravdivé údaje, ako aj poskytol vyhlásenie, či ide o odberateľa elektriny v domácnosti alebo odberateľa elektriny mimo domácnosti spolu s identifikáciou odberných miest a s údajom o charaktere odberu. Ide o pendant zákazu pre odberateľov uzatvárať zmluvy na sadzbu pre domácnosti s právnickými osobami a podnikateľmi.

Pokiaľ ide o koncového odberateľa plynu, taxatívne povinnosti stanovuje ust. § 70 ods. 3.

Novela v ust. § 70 v odseku 3 dopĺňa písmeno g), na základe ktorého je **koncový odberateľ plynu povinný „pri uzatváraní zmluvy o dodávke plynu**

alebo zmluvy o združenej dodávke plynu poskytnúť dodávateľovi plynu úplné a pravdivé údaje spolu s vyhlásením, či ide o odberateľa plynu v domácnosti, s identifikáciou odberných miest a s údajom o charaktere odberu.”

Ak ide o odberateľov plynu v domácnosti, zmluvný vzťah s ktorými vznikol do 30. júna 2026 a stále trvá, najneskôr od 1. júla 2027.

7. SÚVISIACE NOVELIZÁCIE

Zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sietových odvetviach v platnom znení zosúladuje definíciu zraniteľného odberateľa so zákonom o energetike, keďže obsah týchto pojmov v oboch zákonoch musí byť totožný. Novela aktualizuje spôsob vykonávania cenovej regulácie v ust. § 12 ods. 6 a 7. **Pripomeňme si však najprv spôsoby vykonávania cenovej regulácie, ktoré sú podľa ust. § 12 ods. 1 (i)** priame určenie pevnej ceny, **(ii)** priame určenie maximálnej ceny, **(iii)** určenie spôsobu výpočtu pevnej ceny, **(iv)** určenie spôsobu výpočtu maximálnej ceny, **(v)** určenie rozsahu ekonomicky oprávnených nákladov, ktoré možno do ceny započítať, a výšky primeraného zisku, **(vi)** určenie ceny využitím trhových opatrení, ako sú najmä aukcie, **(vii)** priame určenie tarify a určenie spôsobu výpočtu tarify alebo rozdelenie nákladov podľa osobitných predpisov.

Podľa novelizovaného ods. 6: „Pri určení spôsobu vykonania cenovej regulácie podľa odseku 1 na účely uplatnenia individuálnej tarify za systémové služby pre koncových odberateľov elektriny pripojených do prenosovej sústavy úrad určí podrobnosti a podmienky podľa § 40 ods. 1 písm. n), a to pre koncových odberateľov elektriny, ktorí spĺňajú kritériá ustanovené nariadením vlády.“

Podľa novelizovaného ods. 7: „Pri určení spôsobu vykonania cenovej regulácie podľa odseku 1 úrad určí individuálnu sadzbu tarify za prevádzkovanie systému pre koncových odberateľov elektriny, ktorí spĺňajú kritériá ustanovené nariadením vlády.“

Novela **upravila kritériá, pri splnení ktorých bude možné vykonanie cenovej regulácie** pri určovaní a uplatňovaní individuálnej tarify za systémové služby pre koncových odberateľov elektriny pripojených do prenosovej sústavy tak, že tieto **kritériá ustanoví vláda nariadením, z dôvodu zabezpečenia pružnejšej regulácie**. Aplikácia kritérií zostáva naďalej na úrade, pričom vláda bude pri určovaní kritérií vychádzať najmä zo spotreby elektriny, podiele nákladov na elektrinu na výrobných nákladoch, či druhu činnosti subjektu. Ustanovenie § 12 sa dopĺňa odsekom 12, na základe ktorého **spôsob vykonávania cenovej regulácie prístupu do prepravnej siete a prepravy plynu určí úrad so zohľadnením využitia prepravnej siete**. Teda úrad je povinný pri vykonávaní cenovej regulácie prístupu do prepravnej siete a prepravy plynu zohľadňovať aj rozsah využitia prepravnej siete.

Ďalej novela v ust. § 36 ods. 3 písm. c) dopĺňa **nový rozsah správnych pokút pre dodávateľov elektriny a plynu** za už jestvujúci správny delikt definovaný v § 36 ods. 1 písm. p), **spáchaný tým, že pre odberné miesto odberateľa elektriny alebo odberateľa plynu, ktorý je právnickou osobou alebo podnikateľom a nie je zraniteľným odberateľom, bola uplatnená sadzba pre odberné miesto odberateľa elektriny v domácnosti alebo odberateľa plynu v domácnosti**.

Podľa novelizovaného ust. § 36 ods. 3 písm. c): „Úrad uloží regulovanému subjektu **pokutu od 500 eur do 50 000 eur** za správny delikt podľa odseku 1 písm. p) spáchaný tým, že pre odberné miesto odberateľa elektriny alebo odberateľa plynu, ktorý je právnickou osobou alebo podnikateľom a ktorý nie je zraniteľným odberateľom, sa uplatnila sadzba pre odberné miesto odberateľa elektriny v domácnosti alebo odberateľa plynu v domácnosti.“

Účinnosť zmien, ktoré sme uviedli v našom príspevku je stanovená **od 1. júla 2026**.

Publikované dňa 30.06.2026.

PODSTATNÉ ZMENY V ZÁKONE O CESTNEJ PREMÁVKE A V ZÁKONE O AUTOŠKOLÁCH

1. ABSTRAKT

Novela zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v platnom znení (ďalej len „zákon“), schválená v Národnej rade SR dňa 2. júna 2026, má za cieľ prioritne zlepšiť bezpečnosť cestnej premávky viacerými zmenami. Ide najmä o posilnenie postavenia a ochrany chodca, precizovanie mechanizmov zameraných na recidivistov, t. j. vodičov opakovane porušujúcich pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom, rozšírenie okruhu porušení pravidiel cestnej premávky, ktoré možno riešiť v rámci objektívnej zodpovednosti držiteľa vozidla, upravenie pravidiel jazdy malých elektrických vozidiel, rozdelenie výcviku v autoškole a rozdelenie skúšky z odbornej spôsobilosti (zaradenie účastníka vodičského kurzu do praktického výcviku až po tom, ako prospel na teoretickej skúške). Tieto, ako aj ďalšie podstatné zmeny v zákone o cestnej premávke, ako aj v súvisiacich zákonoch, Vám prinášame v našom článku, pričom zmeny sú účinné od 1. septembra 2026 okrem tých, na ktorých inú účinnosť upozorníme v článku osobitne.

2. OCHRANA CHODCOV

Z dôvodu zvýšenia ochrany najzraniteľnejšieho účastníka cestnej premávky - chodca **novela komplexne prepracovala pravidlá týkajúce sa jeho prechádzania** cez vozovku po priechode pre chodcov.

Podľa novelizovaného ust. § 4 ods. 2 písm. h) a i) h): „vodič nesmie: h) ohroziť chodcov na chodníku a pri vchádzaní na cestu, i) ohroziť cyklistov na cestičke pre cyklistov a cyklistov prechádzajúcich cez priechod pre cyklistov.“

Podľa novelizovaného ust. § 4 ods. 4 zákona: „Ak vodič zníži rýchlosť jazdy alebo ak zastaví vozidlo pred priechodom pre cyklistov, aby

umožnil prejsť cez cestu cyklistom, vodiči ostatných vozidiel idúcich rovnakým smerom sú takisto povinní znížiť rýchlosť jazdy alebo zastaviť vozidlo; to neplatí pre vodiča električky.“

V uvedenom ustanovení došlo k vypusteniu pojmu chodec a ostáva len pojem cyklista, nakoľko pre chodcov zákonodarca vkladá do zákona nové ust. § 4a.

Podľa nového ust. § 4a, pomenovaného ako „Povinnosti vodiča voči chodcom pri prechádzaní cez priechod pre chodcov“ platí v odsekoch 1 až 5, že:

„Vodič je povinný umožniť bezpečný prechod cez vozovku chodcovi, ktorý vstúpil na priechod pre chodcov **alebo sa naňho chystá vstúpiť**‘.

Vodič je povinný približovať sa k priechodu pre chodcov **primeranou rýchlosťou** tak, aby bol schopný v prípade potreby pred ním zastaviť vozidlo a umožniť bezpečný prechod chodca podľa odseku 1.

Ak je chodcom podľa odseku 1 osoba, ktorá používa **bielu palicu, vodič je povinný vždy zastaviť vozidlo** pred priechodom pre chodcov.

Ak vodič zníži rýchlosť jazdy alebo zastaví vozidlo pred priechodom pre chodcov, aby umožnil chodcovi prejsť cez vozovku, vodiči ostatných vozidiel idúcich rovnakým smerom sú povinní takisto znížiť rýchlosť jazdy alebo zastaviť vozidlo.

Odseky 1 až 4 neplatia pre vodiča električky.“

Ako uvádza dôvodová správa, zjavný spôsob, v kontexte toho, že sa chodec chystá vstúpiť na priechod pre chodcov, znamená, **že chodec dáva jasné, očividné a nezameniteľné signály o svojom úmysle prejsť** cez cestu. Tieto signály sú zvyčajne viditeľné a zrozumiteľné aj pre niekoho, kto nie je odborníkom na neverbálnu komunikáciu.

Môžu zahrňať napríklad očný kontakt (chodec sa pozerá smerom na priechod a zároveň sleduje dopravu), postoj (chodec sa zastaví na kraji chodníka a pripravuje sa na krok vpred), pohyb (chodec kráča smerom k priechodu po chodníku, ktorý nevedie nikam inam len k priechodu, čím dáva jasne najavo svoj zámer). Zjavný spôsob je teda ľahko rozpoznateľný a nezanecháva priestor pre vodiča na pochybnosti o úmysle chodca.

Vodič musí jazdiť takou rýchlosťou pred priechodom, aby bol súčasne schopný rozpoznať tieto signály a prispôbiť svoje správanie tak, aby predišiel kolízii s chodcom. Na to musí vodič, ktorý sa približuje k priechodu, **jazdiť primeranou (dostatočne nízkou) rýchlosťou**, aby v prípade potreby - na účely zabezpečenia prechodu chodca - mohol pred ním aj zastaviť.

Samozrejme, právo chodca nie je absolútne.

Povinnosť chodca upravuje novelizované ust. § 53 ods. 2 zákona, podľa ktorého „Pred vstupom na priechod pre chodcov je chodec povinný sledovať situáciu v cestnej premávke a brať ohľad na rýchlosť a vzdialenosť prichádzajúcich vozidiel; na priechod pre chodcov **nesmie vstúpiť náhle**. Pred vstupom na priechod pre chodcov a počas prechádzania cez priechod pre chodcov chodec **nesmie používať telefónny prístroj alebo iné telekomunikačné, audiovizuálne alebo obdobné zariadenie spôsobom, ktorý znižuje jeho schopnosť sledovať situáciu v cestnej premávke**. Iným účastníkom cestnej premávky ako chodcom je používanie priechodu pre chodcov zakázané, ak v § 55b ods. 2 nie je ustanovené inak.“

3. RECIDÍVA V PORUŠOVANÍ PRAVIDIEL CESTNEJ PREMÁVKY

Podľa zákonodarcu pre skutočné ovplyvnenie správania vodičov je potrebný aktívny, cielený psychologický vplyv, ktorý súčasné metódy založené len na preskúmaní nemusia zabezpečiť. Súčasná **právna úprava označovaná ako princíp „trikrát a dost“**, sa zdá byť podľa zákonodarcu **nedostatočne účinná** pri odrádzaní skutočne nebezpečných vodičov.

Preto dochádza k novelizácii znenia ust. § 91 ods. 3 a po novom „Ak držiteľ vodičského oprávnenia ako vodič vozidla **porušil pravidlá cestnej premávky závažným spôsobom, hoci už v predchádzajúcich 12 mesiacoch pravidlá cestnej premávky závažným spôsobom dvakrát porušil, orgán Policajného zboru bez ďalšieho konania rozhodne o a) povinnosti podrobiť sa rehabilitačnému programu pre vodičov, b) povinnosti podrobiť sa doškološovaciemu kurzu a c) preskúšaní odbornej spôsobilosti podľa § 79 ods. 2.**“

Doterajšie preskúmanie zdravotnej a psychickej spôsobilosti sa nahrádza **rehabilitačným programom pre vodiča**, ktorý zákon pozná už dnes a realizuje sa pri opatreniach zameraných na mladého vodiča podľa § 91a. Vodič absolvuje preskúmanie zdravotnej a psychickej spôsobilosti až ako podmienku vrátenia odobratého vodičského oprávnenia v dôsledku prípadného štvrtého porušenia pravidiel v priebehu 12 mesiacov. Zároveň sa priestupky, ktoré sa rátať medzi tri závažné, rozširujú aj o tie, ktoré držiteľ vodičského oprávnenia spácha nielen ako vodič motorového vozidla, ale aj ako vodič nemotorového vozidla a vodič malého elektrického vozidla.

Novela za ust. § 91a vkladá nové ust. § 91b, ktoré upravuje „Rehabilitačný program pre vodičov“ a upravuje tromi odsekmi nasledovne:

„Rehabilitačný program pre vodičov podľa § 91 ods. 3 písm. a), § 91a ods. 1 alebo § 92 ods. 8 **vykonáva posudzujúci psychológ**. Posudzujúci psychológ je povinný zaslať orgánu Policajného zboru údaj o začatí každého rehabilitačného programu pre vodičov a po jeho ukončení údaje z dokladu o podrobení sa rehabilitačnému programu pre vodičov podľa odseku 2; údaje zasiela do piatich pracovných dní od začatia rehabilitačného programu pre vodičov alebo ukončenia rehabilitačného programu pre vodičov prostredníctvom elektronickej služby zavedenej na tento účel. Posudzujúci psychológ vedie o vydaných dokladoch o podrobení sa rehabilitačnému programu pre vodičov evidenciu.

Doklad o podrobení sa rehabilitačnému programu pre vodičov obsahuje a) meno, priezvisko a adresu alebo sídlo posudzujúceho psychológa, b) meno, priezvisko, rodné číslo osoby, ktorá sa podrobila rehabilitačnému programu pre vodičov, ak ho má pridelené, alebo dátum narodenia osoby, ktorá sa podrobila rehabilitačnému programu pre vodičov, ak rodné číslo nemá pridelené, c) potvrdenie o podrobení sa osoby rehabilitačnému programu pre vodičov, d) dátum začiatku a konca rehabilitačného programu pre vodičov, e) miesto a dátum vyhotovenia, f) odtlačok pečiatky a podpis posudzujúceho psychológa, g) evidenčné číslo.

Ministerstvo vnútra po dohode s ministerstvom zdravotníctva ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom rozsah, obsah a ďalšie podrobnosti o rehabilitačnom programe pre vodičov a náležitosti, obsah a vzor dokladu o podrobení sa rehabilitačnému programu pre vodičov.“

Z novelizovaného ust. § 91 ods. 3 vyplýva, že až následkom zaznamenania tretieho porušenia pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom u vodiča vozidla, ktorý je držiteľom vodičského oprávnenia, v priebehu 12 mesiacov je nariadenie zákonom taxatívne ustanovených opatrení.

Až ak by tieto opatrenia neboli v lehote určenej orgánom Policajného zboru v príslušnom rozhodnutí splnené a zdokladované, potom bude vodičské oprávnenie jeho držiteľovi odobraté.

Následkom zaznamenania štvrtého porušenia pravidla cestnej premávky závažným spôsobom v priebehu 12 mesiacov týmto vodičom bude odobratie vodičského oprávnenia; prípadné porušenie zákazu vyplývajúceho z rozhodnutia o odobratí vodičského oprávnenia je trestným činom (§ 348 Trestného zákona).

V tomto smere sa novelizované ust. § 92 odsek 3 dopĺňa písmenom d), na základe ktorého „Vodičské oprávnenie sa odoberie aj tomu, kto ako vodič motorového vozidla d) **v lehote podľa § 91 ods. 3 a po spáchaní troch skutkov podľa § 91**

ods. 3 sa dopustí ďalšieho porušenia pravidla cestnej premávky závažným spôsobom.“

Novelizované znenie ust. § 92 ods. 4 ďalej v nadväznosti ne predošlé zmeny po novom stanovuje, že: „Orgán Policajného zboru rozhodnutím o odobratí vodičského oprávnenia zakáže jeho držiteľovi činnosť vedenia motorového vozidla až do času jeho vrátenia. O odobratí vodičského oprávnenia podľa odseku 3 možno rozhodnúť do troch rokov od vzniku dôvodu na jeho odobratie.“

Pokiaľ ide o vrátenie odobratého vodičského preukazu odobratého z dôvodu porušenia ust. § 92 ods. 3 nové písm. d) (teda kvôli štvrtému vážnemu porušeniu v lehote podľa vyššie cit. ust. § 91 ods. 3), **novelizované ust. § 92 sa v odseku 8 dopĺňa písmenom d), na základe ktorého „Vodičské oprávnenie odobraté podľa odseku 3 písm. d) možno vrátiť až po podrobení sa rehabilitačnému programu pre vodičov, doškol'ovaciemu kurzu, po preskúmaní zdravotnej spôsobilosti, preskúmaní psychickej spôsobilosti, preskúšaní odbornej spôsobilosti podľa § 79 ods. 2; preskúšanie odbornej spôsobilosti možno vykonať najskôr po uplynutí troch mesiacoch od odobratia vodičského oprávnenia.“**

4. OBJEKTÍVNA ZODPOVEDNOSŤ

Ustanovenie o povinnostiach držiteľa vozidla, ktoré tvorí právny základ tzv. objektívnej zodpovednosti, sa v dôsledku novely komplexne prepracúva.

Povinnosti držiteľa vozidla upravuje stále ust. § 6a, ale komplexne prepracované a určujúce, že „**Držiteľ vozidla je povinný zabezpečiť, aby pri prevádzkovaní motorového vozidla boli dodržiavané pravidlá cestnej premávky vyplývajúce z tohto zákona, z dopravného značenia alebo dopravného zariadenia, ktoré ustanovujú**

- a) zákaz predchádzania alebo zákaz jazdy v protismere,
- b) rýchlosť jazdy,

- c) povinnosť zastaviť vozidlo na príkaz dopravnej značky „Stoj, daj prednosť v jazde!“ alebo na signál so znamením „Stoj!“,
- d) zákaz otáčania a cúvania,
- e) zákaz zastavenia alebo státia,
- f) prejazd cez železničné priecestie v čase, keď je to zakázané,
- g) zákaz prekročenia najväčšej prípustnej celkovej hmotnosti vozidla, najväčšej prípustnej hmotnosti jazdnej súpravy, najväčšej prípustnej celkovej hmotnosti prípojného vozidla alebo najväčšej prípustnej hmotnosti pripadajúcej na nápravu vozidla,
- h) zákaz vjazdu, zákaz odbočovania alebo prikázaný smer jazdy,
- i) zákaz jazdy vozidla s najväčšou prípustnou celkovou hmotnosťou vozidla prevyšujúcou 12 000 kg alebo jazdnej súpravy s najväčšou prípustnou celkovou hmotnosťou prevyšujúcou 12 000 kg,
- j) povinnosť umožniť vozidlu s právom prednostnej jazdy a vozidlu, ktoré sprevádza, bezpečný a plynulý prejazd,
- k) povinnosť vytvoriť voľný priestor na prejazd vozidiel (ďalej len „záchrannárska ulička“) alebo zákaz jazdy v záchrannárskej uličke,
- l) povinnosť dodržiavať minimálnu vzdialenosť alebo bezpečnú vzdialenosť za vozidlom idúcim pred ním,
- m) zákaz počas vedenia vozidla držať v ruke alebo iným spôsobom obsluhovať telefónny prístroj alebo iné telekomunikačné, audiovizuálne alebo obdobné zariadenia,
- n) povinnosť osoby sediacej na prednom sedadle povinne vybavenom bezpečnostným pásom tento pás použiť.“

V nadväznosti na novelizované ust. § 6a novela aktualizuje tiež ust. § 139a upravujúce tzv. objektívnu zodpovednosť.

Na základe doplnených odsekov 14 až 16 stanovuje, že (i) „držiteľovi vozidla, ktorý porušil povinnosť podľa § 6a písm. l), orgán Policajného zboru **uloží pokutu 99 eur**“, **(ii)** „držiteľovi vozidla, ktorý porušil povinnosť podľa § 6a písm. m), orgán Policajného zboru **uloží pokutu 249 eur**“, **a (iii)** „držiteľovi vozidla, ktorý porušil povinnosť podľa § 6a písm. n), orgán Policajného zboru **uloží pokutu 78 eur**.“

Novela teda popri existujúcich porušeníach v rámci objektívnej zodpovednosti, pridala niektoré ďalšie, a to predovšetkým s ohľadom na rozvoj technických možností dokumentovania ich porušenia.

Ak je zdokumentované vojdenie do križovatky (zvyčajne na križovatke s premávkou riadenou svetelnými signálmi) už v čase, keď nemožno pokračovať v jazde za križovatkou, bude tento skutok možné prejednať ako správny delikt držiteľa vozidla s pokutou vo výške 99 eur.

S ohľadom na rozvoj technických možností dokumentovania porušení pravidiel cestnej premávky sa **do tzv. objektívnej zodpovednosti zaraďuje aj porušenie povinnosti dodržiavať minimálnu vzdialenosť alebo bezpečnú vzdialenosť**; za uvedený delikt sa navrhuje ukladať pokutu vo výške 99 eur. V daných prípadoch nejde o vzdialenosť podľa § 17 zákona o cestnej premávke, ale o minimálnu vzdialenosť vyplývajúcu z dopravnej značky a o bezpečnú vzdialenosť na diaľnici. Technické prostriedky, ktoré zaznamenávajú porušenie týchto pravidiel, vyhotovujú dôkazný materiál v podobe videozáznamu, pričom videozáznam sa pred vydaním rozkazu posudzuje aj ľudskými zmyslami.

Rozšírenie zodpovednosti držiteľa vozidla je aj pri zabezpečení dodržiavania **zákazu držať v ruke alebo iným spôsobom obsluhovať počas vedenia vozidla telefónny prístroj alebo iné telekomunikačné, audiovizuálne alebo obdobné zariadenia (s pokutou vo výške 249 eur)**, povinnosti použiť bezpečnostný pás na prednom sedadle povinne vybavenom bezpečnostným pásom (s pokutou vo výške 78 eur) a zákazu jazdy v protismere (s pokutou vo výške 249 eur).

V inštitúte objektívnej zodpovednosti došlo k ešte jednej veľmi podstatnej zmene. V prípade aplikovania objektívnej zodpovednosti správny orgán udelí pokutu v podobe vydania rozkazu. **Podľa ust. § 139d ods. 2 zákona o cestnej premávke:** „Držiteľ vozidla môže proti rozkazu podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia odpor správneho orgánu, ktorý rozkaz vydal.“

Po novom **novela zavádza zákaz podania odporu odôvodneného iba uvedením označenia vodiča**, ktorý motorové vozidlo v čase spáchania priestupku viedol.

Zákaz takej formy odporu je novelou zavedený ako dôvod pre odmietnutie odporu podľa novelizovaného ust. § 139d, ktoré znie po novom nasledovne: „**Orgán Policajného zboru alebo obec odmieta odpor, ak a) neobsahuje predpísané náležitosti, b) obsahuje len dôvody týkajúce sa označenia vodiča, ktorý viedol motorové vozidlo v čase porušenia pravidiel cestnej premávky, c) bola pokuta už uhradená.**“

Dôvodom tejto zmeny je podľa zákonodarcu prveľa excesov z aplikačnej praxe, ktoré narušajú pôvodný zámer zákonodarcu. Požiadavku na zrušenie možnosti podania odporu z titulu uvedenia vodiča, ktorý porušil pravidlá cestnej premávky bola daná zo strany Najvyššieho kontrolného úradu, zákonodarca ju uznal ako adekvátnu, keďže táto možnosť uvedenia vodiča motorového vozidla vyvolávala častokrát špekulatívne konanie držiteľa vozidla.

5. MALÉ ELEKTRICKÉ VOZIDLO

Ako uvádza zákonodarca, dlhodobo zaužívané pojmy nemotorové vozidlo a motorové vozidlo sa vplyvom technologického pokroku stávajú nevyhovujúce pre také vozidlá, ktoré na pohyb využívajú kombinácie pohonu (napr. ľudská sila a pomocný motorček). Na trhu sú tiež dostupné rôzne typy dopravných prostriedkov, ktorých pohyb zabezpečuje elektrický motorček, avšak tento nedosahuje taký výkon ako motor v iných vozidlách. a ktoré je potrebné rovnako z pohľadu pravidiel cestnej premávky vhodne zakategorizovať.

Najprv spomeňme, že novela v ust. § 2 ods. 2 písm. b) zadefinovala pojem bicykel, a to tak, že „*bicyklom nemotorové vozidlo s aspoň dvomi kolesami, ktoré je poháňané svalovou energiou osoby na tomto vozidle vyvíjanou predovšetkým pomocou pedálov alebo ručných klúč; bicyklom sa rozumie aj bicykel vybavený pomocným motorčekom so zdvihovým objemom valcov nepresahujúcim 50 cm³ s konštrukčnou*

rýchlosťou neprevyšujúcou 25 km/h alebo bicykel vybavený pomocným elektrickým motorčekom s trvalým menovitým výkonom do 0,25 kW, ktorého výkon sa progresívne znižuje a nakoniec sa preruší, keď vozidlo dosiahne rýchlosť 25 km/h alebo keď vodič prestane šliapať do pedálov.“

Bicykle s pomocným motorčekom nepatria do novo vytváranej kategórie malých elektrických vozidiel, ale naďalej budú patriť medzi bicykle.

V ust. § 2 ods. 2 v doplnenom novom písmene m) novela ďalej stanovuje čo je malé elektrické vozidlo. Podľa predmetného ustanovenia „*malým elektrickým vozidlom vozidlo vybavené elektromotorom, ktorý neumožňuje vyvinúť rýchlosť vyššiu ako 25 km/h, s výnimkou prípadov podľa písmena b), g), n), o) a trolejbusu, a to*

1.samovyvažovacie vozidlo, čím sa rozumie malé elektrické vozidlo založené na vnútornej nestabilnej rovnováhe, ktoré na zachovanie svojej rovnováhy potrebuje pomocný riadiaci systém,
2.kolobežka s pomocným motorčekom, čím sa rozumie malé elektrické vozidlo, ktoré nie je vybavené sedadlom a zachováva pôvodný charakter kolobežky,
3.iné malé elektrické vozidlo na individuálne presuny.“

Vozidlá, ktoré budú do novej kategórie zaradené, sú stanovené buď explicitne alebo popisne; konkrétne požiadavky na konštrukciu základných druhov týchto vozidiel ustanovuje zákon č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke prostredníctvom svojej vykonávacej vyhlášky č. 134/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevádzke vozidiel v cestnej premávke:

-samovyvažovacie vozidlo, t. j. motorové vozidlá založené na vnútornej nestabilnej rovnováhe, ktoré na zachovanie svojej rovnováhy potrebujú pomocný riadiaci systém (§ 35 vyhlášky č. 134/2018 Z. z.),

-kolobežka s pomocným motorčekom, t. j. kolobežky iné ako vozidlá kategórie L, pričom na pohon okrem ľudskej sily slúži aj pomocný motorček (§ 32 vyhlášky č. 134/2018 Z. z.).

Pozor, dôležité!

Z vyhlášky č. 134/2018 Z. z. s odkazom na nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 168/2013 o schvaľovaní a dohľade nad trhom dvoj- alebo trojkolesových vozidiel a štvorkoliek je zrejmé, že **kolobežkou s pomocným motorčekom** sa rozumie len také vozidlo, ktoré zachováva pôvodný charakter kolobežky, pričom na pohon okrem ľudskej sily slúži aj elektrický pomocný motorček, ktorý neumožňuje vyvinúť rýchlость vyššiu ako 25 km/h a súčasne nie je vybavené sedadlom. Ak je táto hodnota prekročená, resp. „kolobežka“ s motorčekom disponuje sedadlom, ide už o motorové vozidlo, na ktorého vodiča sa potom vzťahujú všetky povinnosti vodiča motorového vozidla (úplný zákaz požitia alkoholu, zákaz používania chodníka na jazdu a pod.) a na vedenie ktorého je potrebné v niektorých prípadoch disponovať vodičským oprávnením (podľa konkrétneho výkonu, konštrukčnej rýchlosti, hmotnosti vozidla a pod.). V niektorých prípadoch (napr. „kolobežka“ s pomocným motorčekom, ktorá umožňuje vyvinúť rýchlость vyššiu ako 25 km/h) je ich použitie v cestnej premávke dokonca úplne zakázané.

Osobitné ustanovenia o vodičoch malého elektrického vozidla upravuje nové ust. § 55a, ktoré prináša novela.

Na základe ods. 1 v ust. § 55a „malé elektrické vozidlo smie na ceste viesť **len osoba staršia ako 15 rokov**.

Podľa ods. 2 „Vodič malého elektrického vozidla jazdí **prednostne po pravej strane vyhradeného jazdného pruhu pre cyklistov**, cestičky pre cyklistov alebo príchodu pre cyklistov.“

A napokon podľa ods. 3 „Ak nie je v odsekoch 1 a 2 ustanovené inak, ustanovenia o cyklistoch podľa § 55 sa primerane vzťahujú aj na vodičov malého elektrického vozidla.“

Všetky práva a povinnosti vzťahujúce sa na cyklistu, ak nie je vyslovene uvedené inak, budú platiť aj pre vodiča malého elektrického vozidla, čím sa má na zreteli ich čo možno najväčšie zjednotenie, pre jednoduchšiu orientáciu v pravidlách.

Použitie vozidla, ktoré inak vykazuje znaky kolobežky s pomocným motorčekom alebo samovyvažovacieho vozidla, ktorých motorček, resp. elektromotor, umožňuje vyvinúť rýchlость vyššiu ako 25 km/h, nie je v cestnej premávke povolené (vid' § 4 ods. 1 písm. a) zákona o cestnej premávke v spojení s § 52 ods. 1 zákona č. 106/2018 Z. z. a jeho vykonávacej vyhlášky č. 134/2018 Z. z.). Bicykel s pomocným motorčekom, ktorý umožňuje vyvinúť rýchlость vyššiu ako 25 km/h, je motorovým vozidlom kategórie L, ktorého uvedenie na trh podlieha schvaľovaciemu procesu a na jeho vedenie je zvyčajne už potrebné aj vodičské oprávnenie.

Obdobne ako je tomu pri vodičoch vozidiel kategórie L (dvoj-, troj- a štvor-kolesové vozidlá) sa aj pre vodičov vozidiel kategória T3b (ide najmä o ťažké lesné štvorkolky s konštrukčnou rýchlостou nad 40 km/h) zavádza povinnosť počas jazdy používať na hlave riadne upevnenú prilbu a zároveň sa zakazuje ich vodičom a spolujazdcom počas jazdy jesť, piť a fajčiť; zákaz jedenia, pitia a fajčenia sa zavádza aj pre vodiča malého elektrického vozidla. Konzumácia jedla, pitie alebo fajčenie počas jazdy aj na vozidle kategórie T3b alebo na malom elektrickom vozidle zvyšuje riziko pádu, keďže bezpečná jazda na týchto vozidlách zvyčajne vyžaduje obe ruky k dispozícii pre vedenie vozidla.

Ako uvádza novelizované ust. § 5 ods. 1: „Vodič motorového vozidla kategórie PS s najväčšou konštrukčnou rýchlостou prevyšujúcou 45 km h⁻¹, vodič motorového vozidla kategórie L) a vodič motorového vozidla kategórie T3b je počas jazdy povinný vhodným spôsobom chrániť si zrak najmä okuliarmi alebo ochranným štítom, ak sa tým nezníži bezpečnosť jazdy, najmä v hmle, pri snežení alebo v daždi; je tiež povinný počas jazdy oboma rukami držať riadidlá s výnimkou prípadu, keď dáva znamenie podľa tohto zákona. Vodič motorového vozidla kategórie PS s najväčšou konštrukčnou rýchlостou prevyšujúcou 45 km h⁻¹, vodič motorového vozidla kategórie L, vodič motorového vozidla kategórie T3b a ich spolujazdec sú tiež povinní počas jazdy používať na hlave riadne upevnenú ochrannú prilbu určenú pre motocyklistov; to neplatí pre vodiča vozidla vybaveného bezpečnostnou kabínou alebo

ochranným bezpečnostným rámom, ktoré je vybavené bezpečnostnými pásmi vodiča motorového vozidla kategórie L1e-A a ich.“

V ust. § 5 ods. 2 sa povinnosti rozširujú aj na vodičov malých elektrických vozidiel a po novom „Vodič motorového vozidla kategórie PS s najväčšou konštrukčnou rýchlosťou prevyšujúcou 45 km h⁻¹, vodič motorového vozidla kategórie L, vodič motorového vozidla kategórie T3b a vodič malého elektrického vozidla nesmú počas jazdy jesť, piť ani fajčiť; táto povinnosť sa vzťahuje aj na ich spolujazdca.“

Novela ďalej dopĺňa ust. § 5 novými odsekmi 7 a 8, ktoré znejú:

„Osoba staršia ako 10 rokov smie na cestách viesť motorové vozidlo kategórie L1e-A do dovŕšenia veku 15 rokov len pod dohľadom osoby staršej ako 15 rokov, pričom je povinná počas jazdy používať na hlave riadne upevnenú ochrannú prilbu určenú pre cyklistov. Iné motorové vozidlo kategórie L1e, na ktorého vedenie sa nevyžaduje vodičské oprávnenie skupiny AM, smie na cestách viesť len osoba staršia ako 15 rokov.“

Na prepravovanú osobu, pri ktorej možno dôvodne predpokladať, že sa bude aktívne podieľať na jazde vozidla, najmä šliapaním, brzdením alebo ovplyvňovaním rovnováhy vozidla, sa zákaz podľa § 4 ods. 2 písm. c) a d) vzťahuje primerane.“

Zákaz podľa § 4 ods. 2 písm. c) a d) znamená zákaz požitia alkoholu a iných návykových látok aj u spolujazdca malého elektrického vozidla.

Je zrejmé, že novela zavádza vekové obmedzenie 15 rokov na jeho samostatné vedenie. Osoby staršie ako 10 rokov budú môcť do dovŕšenia veku 15 rokov jazdiť na vozidle kategórie L1e-A len po dohľadom osoby staršej ako 15 rokov a rovnako ako cyklisti budú musieť nosiť cyklistickú prilbu. Iné vozidlá kategórie L1e, ktoré nepatria do skupiny vozidiel AM (t. j. nemajú konštrukčnú rýchlosť viac ako 25 km/h), budú môcť viesť len osoby staršie ako 15 rokov.

6. KOLOBEŽKA A VÁŽNE PORUŠENIE PREDPISOV

Novela v ust. § 137 dopĺňa závažné priestupky a reaguje na rozmáhajúce sa montáže neschválených svetelných zariadení na vozidlách vyžarujúcich svetlo imitujúce, resp. zameniteľné so svetlom vozidiel používajúcich zvláštne výstražné znamenia, ako sú napr. svetelné rampy, prídavné svetlomety, blikajúce LED pásiky a rôzne svietiace „ozdoby“. Tiež sa rozširuje rozsah porušení pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom aj o jazdu na „kolobežke“ s pomocným motorčekom, ktorý umožňuje vyvinúť rýchlosť vyššie ako 25 km/h.

Podľa novelizovaného ust. § 137 ods. 2 písm. o): „Porušením pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom je vedenie 1. vozidla neschváleného na prevádzku v cestnej premávke, 2. vozidla, ktoré má pozastavenú prevádzku, 3. vozidla vyradeného z cestnej premávky, 4. vozidla dočasne vyradeného z evidencie, 5. vozidla vyradeného z evidencie, 6. vozidla vybaveného svetelným zariadením, ktoré nespĺňa podmienky na prevádzkovanie v cestnej premávke, 7. vozidla zachovávajúceho pôvodný charakter kolobežky, bez ohľadu na jeho vybavenie sedadlom alebo samovyvažovacieho vozidla založeného na vnútornej nestabilnej rovnováhe, ktorého elektromotor umožňuje vyvinúť rýchlosť vyššiu ako 25 km/h.“

7. ZMENY V AUTOŠKOLÁCH

Súvisiacou novelou je novela zákona č. 93/2005 Z. z. o autoškolách v platnom znení. Novelizované ust. § 2b označené ako „Žiadateľ a účastník kurzu a výcviku“, v zákone o autoškolách, pomerne zásadne mení podmienky získania vodičského oprávnenia. Všeobecnou požiadavkou je, aby žiadateľ spĺňal podmienku pobytu v trvaní najmenej 185 dní v kalendárnom roku na udelenie vodičského oprávnenia už pri zápise do autoškoly. Po rozdelení teoretickej a praktickej časti výcviku bude postačovať, aby ostatné požiadavky (zdravotná a psychická spôsobilosť) sa v autoškole zisťovali až pred zaradením uchádzača do praktickej časti výcviku.

V odseku 2 ust. § 2 zákona o autoškolách sa zaviedla nová podmienka zaradenia žiadateľa o vodičské oprávnenie skupiny B do vodičského

kurzu - získanie aspoň nižšieho stredného vzdelania. Túto podmienku bude musieť splniť každý, kto sa po účinnosti zákona prihlási do vodičského kurzu na udelenie vodičského oprávnenia skupiny B, bez ohľadu na jeho vek či štátnu príslušnosť. Dokladom o splnení tejto podmienky bude môcť byť nielen vysvedčenie alebo diplom, ale aj potvrdenie o navštevovaní strednej alebo vysokej školy, keďže to zároveň znamená, že daný študent už získal nižšie stredné vzdelanie.

Tieto skutočnosti sú stanovené v ods. 2 v ust. § 2b zákona o autoškolách: „Žiadateľ o vodičské oprávnenie skupiny B sa zaradí do vodičského kurzu podľa § 2 ods. 1 písm. a), ak získal najmenej nižšie stredné vzdelanie. Na tento účel je žiadateľ pred zaradením do kurzu povinný predložiť autoškole doklad o získaní tohto stupňa vzdelania, 1d) vysvedčenie z niektorého ročníka strednej školy, vysokoškolský diplom alebo potvrdenie o navštevovaní strednej školy alebo vysokej školy.“

Uvedené zmeny nadobúdajú účinnosť 1. septembra 2026. Samozrejme, jednotlivé podmienky na udelenie vodičského oprávnenia, stanovené ale v zákone o cestnej premávke v ust. § 77 ods. 1, ostávajú nezmenené. Novinky v zákone o autoškolách ich len dopĺňajú. Kurzy v autoškolách sa po novom rozdelia na dve časti, a to výučba teórie a praktická časť.

Podľa odseku 5 ust. § 2b: „Účastník vodičského kurzu sa zaradí do praktického výcviku v autoškole, v ktorej skončil výučbu teórie, do 30 dní odo dňa vykonania teoretickej skúšky podľa osobitného predpisu, ak a) je na teoretickej skúške hodnotený klasifikačným stupňom prospel a je vykonaná do troch mesiacov od skončenia výučby teórie, b) spĺňa podmienku pobytu podľa osobitného predpisu, c) je zdravotne spôsobilý na

základe lekárskej prehliadky podľa osobitného predpisu a d) je psychicky spôsobilý na základe psychologického vyšetrenia podľa osobitného predpisu.“

Tento odsek nadobúda z dôvodu vybudovania informačného systému účinnosť dňa 1. septembra 2027. Kurz alebo výcvik začatý a neskončený do 31. augusta 2027 sa dokončí podľa pôvodného znenia zákona v znení účinnom do 31. augusta 2027.

Na základe príslušných ustanovení zákona o cestnej premávke, teoretická skúška ako prvá časť skúšky z odbornej spôsobilosti sa vykoná už po absolvovaní výučby teórie v autoškole. Na teoretickú skúšku sa žiadateľ bude prihlasovať podľa ust. § 79a zákona o cestnej premávke sám, a to prostredníctvom elektronickej služby, keďže teoretická skúška sa bude môcť vykonať v skúšobnej miestnosti ktoréhokoľvek orgánu Policajného zboru. Ak účastník vodičského kurzu do 3 mesiacov od ukončenia výučby teórie v autoškole neprospeje na teoretickej skúške alebo ju nevykoná, bude nútený znova absolvovať výučbu teórie v autoškole. Úspešné absolvovanie teoretickej skúšky bude podmienkou na pokračovanie v praktickom výcviku vodičského kurzu. Po úplnom ukončení vodičského kurzu bude žiadateľov na skúšku z vedenia motorových vozidiel prihlasovať naďalej autoškola podľa ust. § 80 zákona o cestnej premávke, avšak bude už tak robiť elektronicky, po tom ako samotný žiadateľ vyplní elektronicky svoju žiadosť o udelenie vodičského oprávnenia.

Aj uvedené zmeny týkajúce sa autoškôl podľa zákona o cestnej premávke nadobúdajú účinnosť od 1. septembra 2027.

Publikované dňa 30.06.2026.

NOVELA ZÁKONA O SOCIÁLNO M POISTENÍ

1. ABSTRAKT

Novela zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v platnom znení (ďalej len „zákon“), bola schválená poslancami Národnej rady SR dvakrát. A to dňa 17. júna 2026 a dňa 2. júna 2026. Neskoršie schválená novela **upravuje odvodovú odpočítateľnú položku, rozširuje okruh osôb oprávnených na jej uplatnenie a precizuje podmienky jej uplatňovania.** Novela reaguje na potrebu zmierniť odvodové zaťaženie vybraných skupín fyzických osôb, najmä poberateľov dôchodkov, študentov a fyzických osôb na materskej dovolenke, otcovskej dovolenke alebo rodičovskej dovolenke, ak vykonávajú prácu na základe dohody. Režim odvodovej odpočítateľnej položky v súčasnosti nemožno uplatniť pri fyzických osobách na materskej dovolenke, otcovskej dovolenke alebo rodičovskej dovolenke, hoci aj tieto osoby môžu popri starostlivosti o dieťa vykonávať zárobkovú činnosť na základe dohody. Zároveň platná suma odvodovej odpočítateľnej položky limituje rozsah jej praktického účinku pri študentoch a poberateľoch dôchodkov, ak ich príjem z dohôd presahuje súčasnú hranicu. Novela rozširuje možnosť uplatnenia odvodovej odpočítateľnej položky na ďalší vecne odôvodnený okruh osôb a súčasne zvyšuje jej sumu a výsledkom je úprava existujúceho mechanizmu tak, aby lepšie zodpovedal reálnym situáciám študentov, poberateľov dôchodkov a osôb, ktoré popri starostlivosti o dieťa vykonávajú prácu na základe dohody. Skôr schválená novela upravuje **mechanizmus vzniku a zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia pre nízkopríjmové samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO) a pre vznik povinného poistenia SZČO sa zavádza príjmová hranica, tzv. príjmový test,** podľa ktorého povinné poistenie a povinnosť platiť poistné vznikne len tým SZČO, ktorých príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti za relevantný kalendárny rok presiahne 10,5-násobku sumy životného minima pre jednu

pnoletú fyzickú osobu. Viac sa dočítate v našom príspevku.

2. NÁROK NA VÝPLATU PREDČASNÉHO STAROBNÉHO DÔCHODKU

Podmienka nároku na predčasný starobný dôchodok upravuje ust. § 67 zákona. Novela mení odsek 7 v predmetnom ustanovení, pričom po novom „*Nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku zamestnanca v právnom vzťahu na základe dohody určenej podľa § 227a zaniká odo dňa jeho splátky splatnej v kalendárnom mesiaci nasledujúcom po kalendárnom mesiaci, v ktorom úhrn príjmu z tejto dohody v príslušnom kalendárnom roku presiahol sumu 3 600 eur; na určenie príjmu sa primerane použije § 139b. Nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku opätovne vzniká odo dňa jeho splátky splatnej v januári kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, v ktorom zanikol nárok na jeho výplatu podľa prvej vety.*“

Novela zvýšila sumu z pôvodných 2400 EUR na 3600 EUR.

3. DENNÝ VYMERIAVACÍ ZÁKLAD A URČENIE SUMY ÚRAZOVÁCH DÁVOK

V tomto smere novela mení ust. § 84 ods. 5 a zvyšuje sumu 200 EUR v prvej časti prvej vety na sumu 300 EUR, čo znamená, že po novom „Denný vymeriavací základ zamestnanca v právnom vzťahu na základe dohody určenej podľa § 227a, ak mesačný príjem z tejto dohody nepresiahne sumu 300 eur, a zamestnanca v právnom vzťahu trénera zapísaného do registra fyzických osôb v športe, ak mesačný príjem z tohto právneho vzťahu nepresiahne 300 eur, sa určí ako podiel súčtu príjmov dosiahnutých z tohto právneho vzťahu za obdobie od vzniku tohto právneho vzťahu u zamestnávateľa zodpovedného za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolenia, do dňa predchádzajúceho dňu vzniku pracovného úrazu alebo dňu zistenia choroby z povolenia a počtu kalendárnych dní tohto obdobia

okrem období uvedených v § 26 ods. 1 a 3 a § 54 ods. 10 písm. a).“

4. VYMERIAVACÍ ZÁKLAD

Vymeriavací základ upravuje **ust. § 138 zákona o sociálnom poistení**.

V prvom rade novela mení ust. § 138 v dvoch odsekoch 9 a 10.

Na základe nového znenia ods. 9 v ust. § 138 „Maximálny mesačný vymeriavací základ a) je v úhrne 11-násobok jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu platného v kalendárnom roku, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, za ktorý zamestnanec, povinne nemocensky poistená a povinne dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba a dobrovoľne nemocensky poistená osoba, dobrovoľne dôchodkovo poistená osoba alebo dobrovoľne poistená osoba v nezamestnanosti platí poistné, b) zamestnanca v právnom vzťahu na základe zmluvy o profesionálnom vykonávaní športu podľa osobitného predpisu je 3-násobok jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu platného v kalendárnom roku, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, za ktorý tento zamestnanec platí poistné.“

Podľa nového znenia ust. § 138 odseku 10 „Vymeriavací základ zamestnávateľa na platenie poistného na úrazové poistenie je neobmedzený. Maximálny mesačný vymeriavací základ zamestnávateľa na platenie poistného na nemocenské poistenie, poistného na dôchodkové poistenie, poistného na garančné poistenie, poistného na poistenie v nezamestnanosti, poistného na financovanie podpory a poistného do rezervného fondu solidarity za každého zamestnanca a) je 11-násobok jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu platného v kalendárnom roku, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, za ktorý zamestnávateľ platí poistné, b) v právnom vzťahu na základe zmluvy o profesionálnom vykonávaní športu podľa osobitného predpisu je 3-násobok jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu platného v kalendárnom

roku, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, za ktorý zamestnávateľ platí poistné.“

5. ODVODOVÁ ODPOČÍTATEĽNÁ POLOŽKA

Ďalšia zmena smeruje do § 138a a spočíva vo zvýšení sumy odvodovej odpočítateľnej položky z 200 eur na 300 eur za kalendárny mesiac. Ide o vecnú úpravu existujúceho inštitútu, ktorou sa rozširuje rozsah príjmu z dohody, pri ktorom sa neuplatní odvodové zaťaženie v doterajšom rozsahu. Oproti platnému stavu sa nemení samotná existencia odvodovej odpočítateľnej položky ani jej systematické zaradenie v zákone o sociálnom poistení. Mení sa len jej suma.

Na základe nového znenia ust. § 138a zákona o sociálnom poistení: „Odvodová odpočítateľná položka na účely určenia vymeriavacieho základu na platenie poistného na dôchodkové poistenie a na platenie poistného do rezervného fondu solidarity je 300 eur za kalendárny mesiac. Ak vymeriavací základ zamestnanca v právnom vzťahu na základe dohody určenej podľa § 277a je za kalendárny mesiac nižší ako 300 eur, odvodová odpočítateľná položka je v sume tohto vymeriavacieho základu.“

6. ODPOČÍTATEĽNÁ POLOŽKA A OKRUH OSÔB

Ďalšia vecná zmena sa týka § 227a. **Novela rozširuje osobný rozsah osôb, ktoré môžu určiť dohodu na účely uplatnenia odvodovej odpočítateľnej položky**, a to o fyzické osoby na materskej dovolenke, otcovskej dovolenke alebo rodičovskej dovolenke podľa osobitného predpisu. Oproti doterajšiemu stavu sa tak režim odvodovej odpočítateľnej položky už nebude viazať len na študentov a na fyzické osoby uvedené v § 4 ods. 1 písm. b), ale aj na osoby, ktoré sú dočasne viazané starostlivosťou o dieťa a popri nej vykonávajú prácu na základe dohody.

Na základe novelizovaného ust. § 227a ods. 1 zákona o sociálnom poistení: „Zamestnanec v právnom vzťahu na základe dohody o brigádnickej práci študentov a zamestnanec v právnom vzťahu na základe dohody o vykonaní práce alebo dohody o pracovnej činnosti, ktorý je fyzickou osobou uvedenou v § 4 ods. 1 písm. b) alebo fyzickou

osobou na materskej dovolenke, otcovskej dovolenke alebo rodičovskej dovolenke, má právo určiť dohodu na účely uplatnenia odvodovej odpočítateľnej položky. Zamestnanec, ktorý si uplatňuje právo na určenie dohody podľa prvej vety, je povinný určiť v jednom kalendárnom mesiaci najviac jednu dohodu.“

Na túto zmenu nadväzuje doplnenie nových povinností v ust. § 227a ods. 2.

V ustanovení § 227a sa odsek 2 dopĺňa písmenami c) a d), čo celkovo znamená, že po novom „Zamestnanec v právnom vzťahu na základe dohody podľa odseku 1 je povinný

- a) písomne informovať zamestnávateľa o uplatnení práva podľa odseku 1,
- b) písomne informovať zamestnávateľa o tom, že si u neho nebude ďalej uplatňovať právo podľa odseku 1,
- c) preukázať zamestnávateľovi skutočnosti rozhodujúce na uplatnenie práva podľa odseku 1, ak ide o zamestnanca v právnom vzťahu na základe dohody o vykonaní práce alebo dohody o pracovnej činnosti, ktorý je fyzickou osobou na materskej dovolenke, otcovskej dovolenke alebo rodičovskej dovolenke,
- d) písomne informovať zamestnávateľa o skončení materskej dovolenky, otcovskej dovolenky alebo rodičovskej dovolenky najneskôr osem dní pred skončením tejto dovolenky, ak ide o zamestnanca v právnom vzťahu na základe dohody o vykonaní práce alebo dohody o pracovnej činnosti, ktorý si u zamestnávateľa uplatnil právo podľa odseku 1 z dôvodu materskej dovolenky, otcovskej dovolenky alebo rodičovskej dovolenky.“

Pri fyzickej osobe na materskej dovolenke, otcovskej dovolenke alebo rodičovskej dovolenke sa teda výslovne ustanovuje povinnosť preukázať zamestnávateľovi skutočnosti rozhodujúce na uplatnenie práva podľa odseku 1 a písomne informovať zamestnávateľa o zániku tohto postavenia. Dôvodom je vytvoriť jednoznačný a overiteľný rámec pre uplatnenie novej skupiny oprávnených osôb.

V neposlednom rade sa ust. § 227a ods. 3 mení v písmene a) a dopĺňa o odsek 4.

Podľa novelizovaného ust. § 227a ods 3:

„Právne účinky

- a) uplatnenia práva podľa odseku 1 nastanú odo dňa vzniku právneho vzťahu, ak uplatnenie práva podľa odseku 1 bolo zamestnávateľovi oznámené najneskôr v deň vzniku právneho vzťahu, a ak ide o zamestnanca podľa odseku 2 písm. c), ak boli najneskôr v tento deň súčasne preukázané rozhodujúce skutočnosti na uplatnenie práva podľa odseku 1, inak od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom
- 1.bolo uplatnenie práva podľa odseku 1 zamestnávateľovi oznámené,
- 2.boli splnené povinnosti podľa odseku 2 písm. a) a c), ak ide o zamestnanca podľa odseku 2 písm. c),
- b) ukončenia uplatňovania práva podľa odseku 1 nastanú od prvého dňa kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, v ktorom bolo ukončenie uplatňovania práva podľa odseku 1 zamestnávateľovi oznámené.“

Napokon, na základe doplneného odseku 4

„Právo na uplatňovanie odvodovej odpočítateľnej položky zamestnanca v právnom vzťahu na základe dohody o vykonaní práce alebo dohody o pracovnej činnosti, ktorý je fyzickou osobou na materskej dovolenke, otcovskej dovolenke alebo rodičovskej dovolenke, zaniká od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom prestal byť fyzickou osobou na materskej dovolenke, otcovskej dovolenke alebo rodičovskej dovolenke.“

Všetky doposiaľ uvedené zmeny nadobúdajú účinnosť dňa 1. januára 2027.

7. OPĀTOVNÝ VZNIK POVINNÉHO POISTENIA SZČO

Skoršia novela zákona zo dňa 2. júna 2026 upravuje časť zákona, ktorá stanovuje v ust. § 21 vznik a zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby. Zmeny sú účinné od 1. júla 2026.

Ustanovenie § 21 sa dopĺňa odsekmi 4 až 7. Považujeme za vhodné uviesť vysvetlenie uvedených nových odsekov, namiesto ich citovania, z dôvodu lepšieho porozumenia právnych formulácií.

7.1 Kedy povinné poistenie SZČO opätovne nevzniká

V odseku 4 sa do praxe **zavádza tzv. príjmový test** pre vznik povinného poistenia SZČO, resp. **kedy nevzniká**. Nadalej platí, že fyzická osoba, ktorá opätovne nadobudla postavenie SZČO, pričom od zániku jej posledného oprávnenia na výkon alebo prevádzkovanie podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti/skončenia vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti, ak ide o SZČO bez oprávnenia, uplynulo 60 mesiacov a menej, vzniká povinné poistenie dňom opätovného nadobudnutia postavenia SZČO. **Podľa novej úpravy v odseku 4 povinné poistenie, s ktorým je spojená aj povinnosť platiť poistné na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity (ďalej len „poistné“), nevzniká tej SZČO, ktorej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti za relevantné obdobie nie je vyšší ako 10,5-násobku sumy životného minima platného k 1. januáru toho zdaňovacieho obdobia (kalendárneho roka), za ktorý sa príjem posudzuje.** Ak fyzická osoba opätovne nadobudla postavenie SZČO v 1. polroku kalendárneho roka, pre posúdenie vzniku povinného poistenia sú relevantné jej príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti pred dvoch rokov. Ak opätovne nadobudla postavenie SZČO v 2. polroku kalendárneho roka, rozhodujúci pre vznik povinného poistenia je príjem, ktorý dosiahla v predchádzajúcom kalendárnom roku. Výnimkou je situácia, ak opätovne nadobudla postavenie SZČO v období od 1. júla do 30. septembra a má predĺženú lehotu na podanie daňového priznania. Pre posúdenie vzniku povinného poistenia sú relevantné jej príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti pred dvoch rokov. Povinné poistenie a ani povinnosť platiť poistné nevzniká iba takej SZČO, ktorá v období relevantnom pre posúdenie príjmu mala postavenie SZČO, teda v relevantnom

období vykonávala samostatnú zárobkovú činnosť na základe oprávnenia alebo bez oprávnenia na základe čestného vyhlásenia, a jej príjem za toto obdobie podľa podaného daňového priznania neprekročil hranicu 10,5-násobku sumy životného minima, alebo ak daňové priznanie nepodala, pretože jej nevznikla povinnosť ho podať z dôvodu, že jej príjmy nedosiahli ani 50 % nezdaniteľnej časti základu dane na daňovníka.

7.2 Kedy povinné poistenie SZČO opätovne vzniká alebo zaniká

Pokiaľ ide o nový odsek 5, **v ňom sa posudzuje vznik a zánik povinného poistenia SZČO tiež na základe príjmovej hranice, tzv. príjmový test. Táto hranica je stanovená na 10,5-násobku sumy životného minima platného 1. januára toho zdaňovacieho obdobia (kalendárneho roka), za ktorý sa príjem posudzuje.**

K zániku povinného poistenia SZČO a povinnosti platiť poistné z dôvodu nedosiahnutia vyššieho príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti ako príjmová hranica môže dôjsť 30. júna alebo 30. septembra, ak SZČO má predĺženú lehotu na podanie daňového priznania, a k vzniku povinného poistenia a povinnosti platiť poistné z dôvodu prekročenia príjmovej hranice 1. júla alebo 1. októbra, ak SZČO má predĺženú lehotu na podanie daňového priznania. Na tento účel **je rozhodujúci príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti z podaného daňového priznania.** V prípade SZČO, ktorá nebola povinná podať daňové priznanie z dôvodu, že za zdaňovacie obdobie nedosiahla zdaniteľné príjmy presahujúce sumu ustanovenú osobitným predpisom, sa má za to, že jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti nebol vyšší ako zákonom stanovená príjmová hranica preto, že táto hranica korešponduje s hranicou pre povinnosť podať daňové priznanie podľa § 32 ods. 1 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení zákona č. 688/2006 Z. z.

7.3 Dodatočné daňové priznanie a hranica príjmu

V odseku 6 sa v nadväznosti na úpravu v odsekoch 4 a 5 **zavádza pravidlo, podľa ktorého, ak SZČO**

podá dodatočné daňové priznanie alebo správca dane vydá rozhodnutie vo vyrubovacom konaní, bude mať toto na vznik a zánik povinného poistenia vplyv len v tom prípade, ak dodatočné daňové priznanie alebo rozhodnutie vydané vo vyrubovacom konaní má bezprostredný vplyv na „práve existujúce“ povinné poistenie SZČO. Ak by na základe dodatočného daňového priznania nastali zmeny v rozhodujúcich skutočnostiach, bude sa prípadná zmena v poistení realizovať od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bolo podané dodatočné daňové priznanie správcovi dane, alebo v ktorom správca dane vydal rozhodnutie vo vyrubovacom konaní. V nadväznosti na to sa upraví aj povinnosť platiť poistné. Ak sa vymeriavací základ pre platenie poistného zvýši, SZČO je povinná platiť poistné z tohto vyššieho základu. Ak sa naopak poistenie zruší alebo sa vymeriavací základ zníži, vzniká nárok na vrátenie poistného zaplateného bez právneho dôvodu.

Pokiaľ ide o odsek 7, upravuje sa zaokrúhľovanie príjmovej hranice 10,5-násobku sumy životného minima platného 1. januára toho zdaňovacieho obdobia (kalendárneho roka), za ktorý sa príjem posudzuje, rovnako ako hranica pre povinnosť podať daňové priznanie podľa zákona o dani z príjmov.

8. PRÍKLADY DO PRAXE

Príklady do praxe uvádza dôvodová správa k novele. Prinášame Vám ich pre lepšie porozumenie pravidlám uvedeným vyššie.

8.1 Fyzickej osobe (FO) vzniklo živnostenské oprávnenie 1. mája 2026. Predtým nikdy nebola SZČO:

Dňom vzniku živnostenského oprávnenia začnú SZČO plynúť odvodové prázdniny, povinné poistenie jej vznikne po ich uplynutí 1. novembra 2026 (§ 21 ods. 1). Od tohto dňa bude platiť poistné, tzv. mikroodvod, vo výške 131,34 eura, pretože v roku 2025 nedosahovala žiadne príjmy z podnikania. Ak bude mať FO postavenie SZČO aj naďalej, najbližší príjmový test sa vykoná k 30. júnu 2027/30. septembru 2027, v prípade predĺženej lehoty na podanie daňového priznania.

Ak príjem z podnikania za rok 2026 podľa daňového priznania podaného v riadnom termíne bude vyšší ako 10,5-násobku sumy životného minima platného k 1. januáru 2026, povinné poistenie SZČO nezaniká. Vymeriavací základ bude od 1. júla 2027 určený z dosiahnutého (čiastkového) základu dane tejto SZČO za rok 2026 (ak príjem za rok 2026 bude vyšší ako 50 % všeobecného vymeriavacieho základu platného v kalendárnom roku 2025), najmenej v sume minimálneho vymeriavacieho základu. V ostatných prípadoch bude určený osobitný vymeriavací základ, z ktorého sa platí tzv. mikroodvod.

Ak príjem nebude vyšší ako 10,5-násobku sumy životného minima platného k 1. januáru 2026, povinné poistenie SZČO zaniká 30. júna 2027 (§ 21 ods. 5). Poistenie zaniká aj vtedy, ak SZČO nebola povinná podať daňové priznanie z dôvodu, že za rok 2026 nedosiahla zdaniteľné príjmy presahujúce 50 % nezdaniteľnej časti základu dane na daňovníka. Zánikom poistenia zaniká aj povinnosť platiť poistné.

8.2 Fyzická osoba mala živnostenské oprávnenie od 1. januára 2026 do 31. mája 2026. Od 1. augusta 2026 má nové živnostenské oprávnenie:

Ku dňu opätovného vzniku oprávnenia (1. augusta 2026) sa vykoná príjmový test podľa príjmu z podnikania za rok 2025 (tento kalendárny rok predchádza 1. júlu 2026). Pretože v roku 2025 táto fyzická osoba nemala postavenie SZČO a ako SZČO nepodala daňové priznanie, nespĺnila podmienky na nevznik povinného poistenia SZČO. **Povinné poistenie jej vznikne od 1. augusta 2026, teda odo dňa vzniku živnostenského oprávnenia (§ 21 ods. 3 a 4) a bude platiť poistné, tzv. mikroodvod, vo výške 131,34 eura. Ak bude mať FO postavenie SZČO aj naďalej, najbližší príjmový test sa vykoná k 30. júnu 2027/30. septembru 2027**, ak má predĺženú lehotu na podanie daňového priznania. Ak príjem z podnikania za rok 2026 podľa daňového priznania podaného v riadnom termíne bude vyšší ako 10,5-násobku sumy životného minima platného k 1. januáru 2026, povinné poistenie SZČO nezaniká. Vymeriavací základ bude od 1. júla 2027/1. októbra 2027 určený z dosiahnutého

(čiastkového) základu dane tejto SZČO za rok 2026 (ak príjem za rok 2026 bude vyšší ako 50 % všeobecného vymeriavacieho základu platného v kalendárnom roku 2025), najmenej v sume minimálneho vymeriavacieho základu. V ostatných prípadoch bude určený osobitný vymeriavací základ, z ktorého sa platí tzv. mikroodvod.

Ak príjem za rok 2026 **nebude vyšší ako 10,5-násobku sumy životného minima platného k 1. januáru 2026, povinné poistenie SZČO zaniká 30. júna 2027** (§ 21 ods. 5). Poistenie zaniká aj vtedy, ak SZČO nebola povinná podať daňové priznanie z dôvodu, že za rok 2026 nedosiahla zdaniteľné príjmy presahujúce 50 % nezdaniteľnej časti základu dane na daňovníka.

8.3 Fyzická osoba mala živnostenské oprávnenie od 1. júna 2027 do 31. októbra 2027. Od 1. mája 2028 má nové živnostenské oprávnenie:

Ku dňu opätovného vzniku oprávnenia (1. máj 2028) sa vykoná príjmový test podľa príjmu z podnikania za rok 2026 (tento kalendárny rok predchádza 1. júlu 2027). Pretože v roku 2026 táto fyzická osoba nemala postavenie SZČO, nesplnila podmienky na nevznik povinného poistenia SZČO. Povinné poistenie jej vznikne od 1. mája 2028, teda odo dňa vzniku živnostenského oprávnenia (§ 21 ods. 3 a 4) a poistné bude platiť vo výške, tzv. mikroodvodu. Ak bude mať FO postavenie SZČO aj naďalej, najbližší príjmový test sa vykoná k 30. júnu 2028/30. septembru 2028, ak má predĺženú lehotu na podanie daňového priznania. Ak príjem z podnikania za rok 2027 podľa daňového priznania podaného v riadnom termíne bude vyšší ako 10,5-násobku sumy životného minima platného k 1. januáru 2027, povinné poistenie SZČO nezaniká. Vymeriavací základ bude od 1. júla 2028/1. októbra 2028 určený z dosiahnutého (čiastkového) základu dane tejto SZČO za rok 2027 (ak príjem za rok 2027 bude vyšší ako 50 % všeobecného vymeriavacieho základu platného v kalendárnom roku 2026), najmenej v sume minimálneho vymeriavacieho základu. V ostatných prípadoch bude určený osobitný vymeriavací základ, z ktorého sa platí tzv. mikroodvod.

Ak príjem nebude vyšší ako 10,5-násobku sumy životného minima platného k 1. januáru 2026, povinné poistenie SZČO zaniká 30. júna 2028 (§ 21 ods. 5). Poistenie zaniká aj vtedy, ak SZČO nebola povinná podať daňové priznanie z dôvodu, že za rok 2027 nedosiahla zdaniteľné príjmy presahujúce 50 % nezdaniteľnej časti základu dane na daňovníka.

8.4 Fyzická osoba mala živnostenské oprávnenie od 1. júla 2026 do 31. decembra 2026. Od 1. augusta 2027 má nové živnostenské oprávnenie:

Ku dňu opätovného vzniku oprávnenia (1. august 2027) sa vykoná príjmový test podľa príjmu z podnikania za rok 2026 (tento kalendárny rok predchádza 1. júlu 2027). Povinné poistenie SZČO vznikne v závislosti od výšky príjmu, ktorý táto SZČO dosiahla v roku 2026, kedy mala postavenie SZČO. Ak za rok 2026 táto SZČO podala daňové priznanie v riadnom termíne a jej príjem z podnikania nebol vyšší ako 10,5-násobku sumy životného minima platného k 1. januáru 2026, povinné poistenie jej 1. augusta 2027 nevznikne. Rovnako jej povinné poistenie 1. augusta 2027 nevznikne ani vtedy, ak daňové priznanie nepodala, pretože jej príjem za rok 2026 nedosiahol ani 50 % nezdaniteľnej časti základu dane na daňovníka (§ 21 ods. 4). **Ak by príjem tejto SZČO v roku 2026 bol vyšší ako 10,5-násobku sumy životného minima platného k 1. januáru 2026, povinné poistenie jej vzniká 1. augusta 2027, teda dňom opätovného vzniku živnostenského oprávnenia.**

Vymeriavací základ bude od 1. augusta 2027 určený z dosiahnutého (čiastkového) základu dane tejto SZČO za rok 2026 (ak príjem za rok 2026 bude vyšší ako 50 % všeobecného vymeriavacieho základu platného v kalendárnom roku 2025), najmenej v sume minimálneho vymeriavacieho základu. V ostatných prípadoch bude určený osobitný vymeriavací základ, z ktorého sa platí tzv. mikroodvod.

Ak uvedená SZČO má predĺženú lehotu na podanie daňového priznania za rok 2026, povinné poistenie SZČO jej vzniká 1. augusta 2027, teda dňom opätovného vzniku živnostenského oprávnenia, pretože v roku 2025 táto SZČO nepodnikala (§ 21

ods. 3 a 4). Bude platiť tzv. mikroodvod. Následne k 30. septembru 2027 sa vykoná príjmový test podľa príjmu z podnikania za rok 2026 na základe daňového priznania za rok 2026 podaného v predĺženej lehote. Ak príjem SZČO za rok 2026 nebol vyšší ako 10,5-násobku sumy životného minima platného k 1. januáru 2026, povinné poistenie zanikne 30. septembra 2027 (§ 21 ods. 5). Ak príjem SZČO za rok 2026 bol vyšší ako 10,5-násobku sumy životného minima, povinné poistenie nezanikne (§ 21 ods. 5). Bude platiť poistné z vymeriavacieho základu určeného z dosiahnutého (čiastkového) základu dane za rok 2026 (ak príjem za rok 2026 bude vyšší ako 50 % všeobecného vymeriavacieho základu platného v kalendárnom roku 2025), najmenej z minimálneho vymeriavacieho základu. V ostatných prípadoch bude platiť tzv. mikroodvod.

8.5 Fyzická osoba mala živnostenské oprávnenie od 1. júla 2025 do 31. decembra 2026. Od 1. augusta 2027 má nové živnostenské oprávnenie. SZČO má predĺženú lehotu na podanie daňového priznania za rok 2026:

Ku dňu opätovného vzniku oprávnenia (1. august 2027) sa vykoná príjmový test. Keďže SZČO ešte nemá daňové priznanie za rok 2026, **bude sa posudzovať jej príjem z podnikania za rok 2025** (tento kalendárny rok predchádza 1. októbru 2026). Ak príjem **nebude vyšší ako 10,5-násobku sumy životného minima platného k 1. januáru 2025, čo je 2 876,90 eura, povinné poistenie jej 1. augusta 2027 nevznikne**. Rovnako jej povinné poistenie 1. augusta 2027 nevznikne ani vtedy, ak daňové priznanie nepodala, pretože jej príjem za rok 2025 nedosiahol ani 50 % nezdaniteľnej časti základu dane na daňovníka (§ 21 ods. 4).

Ak by príjem tejto SZČO za rok 2025 bol vyšší ako 2 876,90 eura, povinné poistenie jej vzniká 1. augusta 2027, teda dňom opätovného vzniku živnostenského oprávnenia.

Vymeriavací základ bude od 1. augusta 2027 určený z dosiahnutého (čiastkového) základu dane tejto SZČO za rok 2025 (ak príjem za rok 2025 bude vyšší ako 50 % všeobecného vymeriavacieho základu

platného v kalendárnom roku 2024, čo je suma 9144 eur), najmenej v sume minimálneho vymeriavacieho základu platného v roku 2027. V ostatných prípadoch bude určený osobitný vymeriavací základ, z ktorého sa platí tzv. mikroodvod.

8.6 Fyzická osoba mala živnostenské oprávnenie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020. Od 15. júla 2026 má nové živnostenské oprávnenie:

Keďže medzi zánikom predchádzajúceho živnostenského oprávnenia a vznikom nového živnostenského oprávnenia **uplynulo viac ako 60 mesiacov, bude sa vznik povinného poistenia posudzovať ako u novo vzniknutej SZČO**. Povinné poistenie vznikne po uplynutí piatich mesiacov nasledujúcich po júli 2026, teda 1. januára 2027. Bude platiť tzv. mikroodvod.

Najbližší príjmový test sa vykoná k 30. júnu 2027/30. septembru 2027, ak SZČO má predĺženú lehotu na podanie daňového priznania, kedy sa posúdi zánik povinného poistenia SZČO podľa príjmu za rok 2026. Ak príjem nebol vyšší ako 10,5-násobku sumy životného minima platného k 1. januáru 2026, ale aj vtedy, ak SZČO nebola povinná podať daňové priznanie, pretože jej príjem nedosiahol ani 50 % nezdaniteľnej časti základu dane na daňovníka, zanikne jej povinné poistenie SZČO 30. júna 2027/30. septembra 2027, ak má predĺženú lehotu na podanie daňového priznania. Ak jej príjem bol vyšší ako 10,5-násobku sumy životného minima platného k 1. januáru 2026, povinné poistenie nezanikne. Vymeriavací základ bude od 1. júla 2027/1. októbra 2027 určený z dosiahnutého (čiastkového) základu dane tejto SZČO za rok 2026 (ak príjem za rok 2026 bude vyšší ako 50 % všeobecného vymeriavacieho základu platného v kalendárnom roku 2025), najmenej však v sume minimálneho vymeriavacieho základu. V ostatných prípadoch bude určený v sume osobitného vymeriavacieho základu, z ktorého sa platí tzv. mikroodvod.

Publikované dňa 30.06.2026.

Informácie uvedené v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva ani povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď bulletin nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok nás, prosím, kontaktujte prostredníctvom emailovej adresy office@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2026